ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

DER WEG ZUM SIEG
WOCHENZEITUNG

THE WAY TO VICTORY
WEEKLY

ТИЖНЕВА ГАЗЕТА
«ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ»

Видає: ЄВГЕН РЕН Редаґує: КОЛЕҐІЯ
Відповідальний редактор:
ЯРОСЛАВ БЕНЦАЛЬ
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:
Ukrainische Wochenzeitung
«SCHLACH PEREMOHY»
MÜNCHEN 15, Lindwurmstraße 205/I

№ 6. Р. вид. І. Неділя, 4 квітня 1954 р. Ціна 50 пф.

Фронт поневолених народів:

З большевизмом не може бути жадних компромісів

ТРЕТІЙ КОНҐРЕС АБН ЗАСТЕРІГАЄ ЗАХІД ПЕРЕД МОСКОВСЬКОЮ АҐРЕСІЄЮ. — 13 НАРОДІВ БУЛИ ЗАСТУПЛЕНІ НА КОНҐРЕСІ. ПРЕДСТАВНИК ЗЧ ОУН — ЯРОСЛАВ СТЕЦЬКО — ЗНОВУ ОБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА ЦК АБН

27-29. березня ц. р. в Мюнхені відбувся 3. Конґрес Антибольшевицького Бльоку Народів. Конґрес відбувався після довгої перерви і тому на висліди Конґресу чекали всі прихильники і противники АБН з великою нетерпеливістю, бо остання посилена пропаґанда і акція проти АБН вмовляла у всіх, що АБН переживає останні свої дні.

Вже перший день Конґресу — прилюдний мітинґ, що відбувся в суботу 27. 3. 54 в просторій залі Кольпінґгайму, заскочив усіх присутніх. Біля 500 осіб зібралось з усіх сторін, щоб почути голоси представників невпинних борців за великі ідеали і заявити свою солідарність з ними. І на сцені, і на залі засіли побіч себе представники народів, яких з'єднала в одну лаву спільна боротьба за спільні ідеали. Інтеліґенти, селяни, робітники, працівники пера, духовні особи — всі були тут заступлені. Без різниці політичних поглядів, релігійних переконань і расового походження — всі вони бажають одного: свободи!

Програма віча була велика. Треба було дати слово кожному народові. Без різниці, чи це великий нарід, чи малий і слабий, всі хочуть жити під сонцем свободи. Згідно з статутом АБН, з першим словом виступив в. о. Голова Ради Народів — президент Туркестанського Об'єднаного Комітету — **Велі Каюм-Хан.** Він коротко з'ясував ціль віча і привітав присутніх.

З головною доповіддю виступив Президент ЦК АБН **Ярослав Стецько**, а ґенеральний секретар д-р **Ктібор Покорни** відчитав частину привітів, головно від представників наукових інституцій української, угорської і балтійської еміґрацій. Оплесками привітали присутні привіти від членів німецького уряду, голови баварського парляменту, бурґомістра Мюнхену, Американських Приятелів АБН і філій АБН в різних країнах. Таке ж захоплення було з приводу привітів від представника Шотляндської Церкви — Ватсона, Президента Шотляндської Ліґи — Джона Стюарта, ґенерала Фулера, шефа дипломатичної служби Латвії — міністра Лозорайтіса та різних організацій східньоевропейських еміґрацій. Усіх привітів не можна було відчитати, бо число їх було — 153.

Не можливо тут в короткій статті подати хоч би зміст всіх промов, виголошених на вічу. Число промовців було велике, а промови заторкували всі проблеми поневолених Москвою народів і в політичному і в історичному аспекті. З промовами виступали: Президент Угорського Визвольного Руху — ґенерал полковник **Фаркаш де Кісбарнак**, член Президії Болгарського Національного Фронту — Д-р **Д. Вальцев**, Голова Литовського Руху Відродження — редактор **Й. Ґітіс**, член Президії Грузинської Національної Організації — князь **Ніко Накашідзе**, представник Білоруської Центральної Ради — **М. Малков**, Президент Словацького Визвольного Комітету — проф. д-р **Дюрчанскі**, представник Лотиської Селянської Спілки — **Біезайс**, представник Хорватського Визвольного Руху — о. д-р д-р **Степан Куколя**, представник Козацького Національного Визвольного Руху — **Молчанов**, представник Албанського Визвольного Комітету — **Г. М. Маврова**, представник Туркестанського Національного Комітету Єдности — д-р **Б. Гаїт**, представник Чеського Руху «За Свободу» — **Й. Мислівец**, представник Угорського Визвольного Руху — д-р **Зайзон фон Узон** і окремий привіт зачитано від представників Козацького Визвольного Руху ред. Безуглова і ред. Донського та Вірменського Національного Комітету «Свобідна Вірменія».

Резолюції і Маніфест присутні схвалили загальними оплесками.

На другий день — в неділю, 28. 3. 54 о год. 10-ій ранку почався властивий Конґрес, що тривав, з перервами, до 14. год. 29. 3. 54. В Конґресі взяли участь делеґації всіх народів, присутніх на вічу. Деякі з них не були ще формальними членами АБН і тому вони мали дорадчий голос. В ході Конґресу була з місця прийнята в члени чеська група — Чеський Рух «За Свободу». Інші групи будуть прийняті після Конґресу.

Конґрес схвалив програмово-політичні засади, доповнив і змінив деякі параграфи статуту, схвалив Маніфест Свободи, Апель до Західнього світу, Звернення до поневолених народів, Привіт для підпільних рухів на Батьківщинах та обрав нові керівні органи АБН.

Президентом ЦК АБН обрано знову **Ярослава Стецька**, віцепрезидентами: **Ференца Фаркаша де Кісбарнак, міністра Крісто Статева** (болгарин) і зарезервовано одне вільне місце. Ґенеральним секретарем ЦК АБН є князь **Ніко Накашідзе** (грузин). Дальші члени ЦК складаються з усіх національних делеґацій — по три члени від кожної групи.

Головою Ради Народів обрано проф. д-р **Ф. Дурчанського**, містоголовами проф. **Р. Островського** (білорус), ген. **Прхалу** (чех) та представників від естонців і албанців. Ґенеральним секретарем Ради Народів став ред. **Й. Ґітіс** (литовець).

На третій день Конґресу — 29. 3. 54, — відбулась пресова конференція, на яку прибуло понад тридцять журналістів від пресових аґенцій, німецьких, українських та інших еміґраційних газет. Конґрес був цілком успішним і заперечив усі провокативні виступи деяких українських і німецьких газет та радіо про «розвал АБН». Не обійшлось на Конґресі і без чинної спроби провокації. В неділю до приміщення Конґресу з'явились зуніформовані в новенькі шкіряні плащі осібняки, що прибули до Мюнхену з досить далекої провінції і почали атакувати туркестанську делеґацію в АБН. За національністю ці провокатори мали б бути — туркестанці. Проте, їхня авантура закінчилась дуже скоро. Їх випровадили з залі.

3. Конґрес ще дужче зміцнив позиції АБН та розвіяв усякі надії ворожих сил на захитання єдиного протибольшевицького і протимосковського — протиімперіялістичного фронту. (лв)

ПЛЕНУМ ЦК КПУ

Згідно з повідомленням радіо Київ, відбувся пленум нового ЦК КП України, обраного на 18-му з'їзді компартії України, який відбувся 23. 3. 1954 року. Пленум обрав нову Президію ЦК в складі: Гречуха, Кальченко, Кириченко, Корнійчук, Макаруха, Подгорний, Сенін. Кандидатами до Президії стали обраними: Гришко, Конев і ін.

Пленум обрав першим секретарем ЦК Компартії України Кириченка, другим — Подгорного, а секретарями ЦК — Макаренка та Бубновського.

26. березня відбулося перше засідання Президії ЦК КПУ під головуванням Кириченка. **(РПС)**

На внутрішньому відтинку:

Новітні Герострати

Конфлікт між ЗЧ ОУН та ЗП УГВР досягнув своєї кульмінаційної точки. ЗП УГВР, яке намагалося — не знати насправді в чийому інтересі — призвести до ліквідації ЗЧ ОУН, мусіло і цим разом, як і перед шістьома роками, погодитися з фактом, що цей ним інспірований «куп д'ета» йому не пощастив. Цей ніби-то переворот, однак вповні невдалий, тільки призвів до прояснення позицій і становища цих кількох людей, які вже від деякого часу перебували з націоналістичним рухом тільки формально, тоді як їх дух шукав «правди» в колах т. зв. «опозиції» чи пак ЗП УГВР. І вкінці прийшла ця хвилина, коли вони себе остаточно опреділили і відійшли.

Як відомо, праця «Колеґії Уповноважених» була сторпедована і перервана сепаратною дією двох її членів Л. Ребетом і З. Матлою, не зважаючи на добру волю і чесні наміри, що їх виявив голова ЗЧ ОУН С. Бандера. Добро справи і безмежна доза доброї волі подиктували, щоб у таких переговорах взяти участь і в якийнебудь спосіб вможливити наладнання конфлікту, що в результаті мало дати повернення членських прав деяким особам з кіл ЗП УГВР.

Проте правдиві наміри ЗП УГВР вже дуже швидко вийшли на денне світло. Виказалось, що йому, головним чином, ішло про те, щоб скомпромітувати довголітнього провідника ОУН С. Бандеру, а далі, щоб взагалі зліквідувати ЗЧ ОУН чи пак «здемократизувати» їх. Згідно з такими намірами було пороблено відповідні потягнення, в наслідку яких було насильницьким способом доконано захоплення довголітнього органу ЗЧ ОУН «Українського Самостійника», органу, що був збудований власними засобами Організації та щедрими пожертвами широких мас членів та симпатиків цього руху. Організаційну власність протиправно та протиетично було пограбовано, створюючи вже давно бажаний ґазетний концерн — «Сучасний Самостійник — Сучасна Україна».

Як подає історія, в четвертому столітті до Христа в Греції проживав чоловік, на ім'я якому було Герострат. Він був незвичайною людиною, він прагнув слави і почести, однак, з причин його слабких моральних вартостей та прикмет, він цього ніяк не міг досягти. Щоб все таки здійснити свої задуми, щоб заспокоїти свою власну амбіцію, щоб чим-небудь заповнити свою духову пустку — він зважується на великий, проте крайньо жахливий та керований низькими інстинктами, крок.

Не перебираючи у середниках, він здійснює свій диявольський плян, а саме, підпалює одну з найстарших гелленських святинь, святиню Артеміди в Ефесі. Спаливши її він зразу став славною людиною, і як такий перейшов в історію людства. Його ім'я сьогодні — широко відоме, проте з ним одночасно повязано знищення одного з найцінніших і найраніших здобутків людського духа. Цей варварський вчинок нерозривно зв'язано з особою Герострата.

Історія, а зокрема новітня історія, дає чимало доказів на те, що Герострати не перевелись, а з останніх подій бачимо, що вони і в нас присутні, а навіть активізуються. Новітні українські герострати в дії!

Геростратова робота позначила і рішила долю колишнього органу ЗЧ ОУН — «Української Трибуни», яку, за геростратівською формулою було зруйновано, за засадою — коли не моє, то хай нічиє.

Для кращого зображення їхньої злочинної роботи наведемо деякі потягнення українських геростратів, чи пак ЗП УГВР, що їх вони зробили у відношенні до ґазети «Український Самостійник». Як відомо, під час перервання розмов і підготовчої праці т. зв. «Колеґії Уповноважених» сепаратною дією пп. Л. Ребета і З. Матли, було захоплено «Двійкою» орган ЗЧ ОУН. Фірмант «УС» п. Ріпецький, який підпав впливам «Двійки», вніс справу «Українського Самостійника» до німецького цивільного суду. Другою фазою був процес з дня 12. 3. 1954 р., в якому д-р Г. Васькович, в імені ЗЧ ОУН, як директор видавництва, вимагав повернення її справжньому власникові — ЗЧ ОУН.

І от на тому процесі «двійкарі» повністю виявили себе. Незвичайно цікавою була приявність, поведінка і самі зізнання д-ра Л. Ребета, який виступав, як свідок «опозиції», чи пак ЗП УГВР. Чи не дивним є, коли в справі «Українського Самостійника», в справі його правного і морального власника виступала людина, яка не тільки не будувала його, але й не була ні духово, ні ідейно з ним пов'язана. Навпаки, ця людина приклала своїх геростратових рук до знищення його духового попередника «Української Трибуни». Це він, д-р Ребет, перешкоджував його заснуванню (органу ЗЧ ОУН —«Укр. Самостійника») і майже впродовж п'яти років був речником «опозиції» і найбільшим ворогом цього руху, весь час клянучись про помсту. Помста і знищення ЗЧ ОУН під проводом Степана Бандери, ліквідація чи пак «демократизація» націоналістичного руху — була його головною рушійною силою та спонукою до нібито наладнання конфлікту.

На суді робилось враження, що Л. Ребетові невідома цивільна судова процедура, що йому невідома роля свідка в такій. Покликаний зробити зізнання, як свідок, він зразу садовиться на лаву перед суддею — мабуть дослівно беручи правничий зворот «сідати на лаві обвинувачених» — він кидає на себе жмут правдивого світла. Ця його зовсім «неправнича поведінка» спричиняє те, що в тому самому моменті підбігає до нього мундурований возьний, хватає його за руку і піднесеним голосом наказує: «Встаньте ж зразу! Ви не знаєте, що свідок мусить стояти під час переслухання»!

Після деякого часу, коли відносно якогось питання суддя звертається до обидвох сторін в справі запитів, д-р Ребет, що перебував в той час на залі, забуваючи про ролю та поведінку свідка в цивільному суді, зривається зі словами: «Я хочу!» Це, самозрозуміло, викликало на залі сердешний сміх, а в судді зденервований викрик в його сторону: «Ви, взагалі нічого не маєте тут до говорення!». Однак цього д-ру Ребету мало.

Весь час процесу, нехтуючи всякі правила судової цивільної процедури, він з місця призначеного для глядачів, підбігає до адвоката п. Ріпецького, чи пак ЗП УГВР і завжди щось йому до вуха підшіптує — що триває до кінця процесу. Мабуть ролі добре розписані, проте погано вивчені!

В своїх виводах, маючи завжди на гадці геростратові методи поступовання, він навіть не завагався представити німецькому судові переклади різних крайових документів, що до цього часу вважалися неналежними для уприлюднювання. І власне з допомогою цих документів він намагався переконати суд і добитися визнання, що він є речником ЗЧ ОУН.

В української громадськости вже створилась правдива думка про цю справу і її інспіраторів. Не помагають наклепницькі брехні, що їх фабрикують круги ЗП УГВР, про «озброєну боївку» (до чого у своєму безглуздді доходять люди, поневолені своїми власними амбіціонерськими пристрастями!) і т. п. речі.

Хоч німецький суд був вповні переконаний у тому, хто є справжнім власником «Українського Самостійника», то все таки, дивним збігом обставин, схвалив рішення, яким визнав п. Ріпецького управненим вести цей пресовий орган ЗЧ ОУН. Чи не осягнено це саме коштом ганебної поведінки на суді д-ра Л. Ребета, коштом видачі німецькому судові всіх Крайових і некрайових внутрішньоорганізаційних таємниць?

Та не зважаючи на те, що ЗП УГВР вдалося захопити з допомогою німецьких властей орган ЗЧ ОУН, подібно як і перед шести роками «Укр. Трибуну», все таки їм не пощастило внести замішання у ряди членства ЗЧ ОУН та перехопити до своїх геростратових рук цілого ЗЧ ОУН. Одним словом — перерахувалися!

Спираючись на ідейно-програмові засади, організаційну дисципліну та правопорядок, виплеканих у довголітній підпільній боротьбі та винесених з Батьківщини, організаційні кадри дають гідну відсіч усяким ворожим спробам порізнити ЗЧ ОУН з Краєм. **Б. З.**

Міжнародня політика:

Московський «новий курс» і Захід

МОСКВА СКРІПЛЮЄ ЗАПІЛЛЯ. — НОВА «СУВЕРЕННА ДЕРЖАВА» В КРЕМЛІВСЬКІМ СУЗІР'Ї. — ЗАХІД І ДАЛІ В ДЕФЕНЗИВІ

Москва потребує передишки

Невигідний для Москви розвиток психологічної чи то холодної війни ставив перед Москвою рубом питання, як вийти з ситуації ще за життя Сталіна. Над цими питаннями застановлялись особливо кремлівські можновладці на XIX партз'їзді восени 1952 року. Вже тоді в доповідях висловлювались бажання відпружити міжнародні стосунки з Америкою, Великобританією та іншими західніми країнами. Політбюро було свідоме того, що коли холодна війна продовжуватиметься з таким темпом і з такими пристрастями, як це тоді відбувалось, то вона скоро перейде в гарячу війну, і то не тільки в льокальну, подібну до корейської, але в третю світову війну. Для Москви третя світова війна на той час була б зовсім неприємлива, бо вона напевно принесла б з собою неминучий розвал московської імперії, яка не встигла ще в такому скорому часі пережувати великі здобутки території та людности.

Це тяжке положення Москви після XIX з'їзду, не тільки не поліпшилось, але, навпаки, ще більше погіршало. Смерть Сталіна принесла з собою нові ускладнення і утруднення керівництва великої імперії та втримання надалі строго централізованої системи, в усіх частинах та провінціях московського політичного творива.

Треба було шукати негайного виходу з сліпої вулиці, і цей вихід скоро знайшовся. Почали сипатись «миролюбні заяви», обіцянки про лібералізацію державної структури, про зниження цін на продукти, посилення продукції товарів першої потреби і т. і., і т. і. На політичному відтинку пороблено нібито заходи припинення фаворизування росіян у національних республіках, надання більше ваги місцевим аґентам Москви і навіть зроблено такі далекойдучі кроки для заспокоєння неросійських поневолених народів, як, напр., віддання Криму для України (хоч, з другого боку, події нібито останньо розгортаються в протилежному курсі).

Розуміється, особливу увагу Москва мусіла звернути на найбільш загрозливі для неї терени — Україну, Польщу, Мадярщину, Румунію та інших сателітів. Спочатку в цих країнах ніби не видно було рефлексій московських реформ — для збільшення ілюзії треба було симулювати, немов ці країни, особливо ті, які ще мають дещо більшу паперову «самостійність», рішають про зміни самі. Для цього треба було вичекати в Москві декілька місяців, щоб весною цього року перейти до генеральної акції. Ця акція є дуже важна чи, радше, на таку виглядало, особливо після того, як республіканська партія в США оголосила свою нову політику — політику «визволення». Здавалось, що заповіджуваний «хрестоносний похід» скоро почнеться.

Однією рукою дають, другою забирають

Як згадано, запланована Москвою акція для сателітніх країн мала пройти весною цього року. Вона мала мати вигляд онови комуністичних керівництв у кожній країні, що відбувалось би на партійних конґресах. Перший конґрес, відбувавсь в останніх днях лютого ц. р. Другий конґрес відбувся у Варшаві в днях від 10—17. 3. 1954 р., а далі в найближчих тижнях відбудуться ще й в Мадярщині, Чехо-Словачинні, Румунії та східній зоні Німеччини. Конґреси ті виказали багато цікавих познак, що характеризують стан життя і буття в даних країнах, над чим ми тут зараз не будемо зупинятись. В цілому, виглядає, що т. зв. «новий курс» Москви знайде повне застосування в згаданих країнах.

На ділі, до цього зовсім далеко. Ті чи інші полегші мають більше теоретичний характер, і лише в деяких питаннях може бути свого роду ленінський НЕП. За тими голосними фразами Москва знову ж проводить далеко важнішу політичну акцію: структуральну «уравніловку» державного життя даних країн. Вже обидва відбуті партійні з'їзди показали, що Москва усуває всі існуючі дотепер особливості партійної і державної структури, що в такій чи іншій мірі різнили б дані країни від самого СССР. Такі ж самі реформи, головно — формальне відділення партійного керівництва від державного апарату заповіджені також і для тих партійних конґресів, що ще відбудуться.

Нова «народня демократія»

Докорінну формальну зміну у своєму запіллю, а точніше навіть у прифронтовій полосі, заповіла Москва в ночі з 25 на 26 березня ц. р. У спеціяльній «Заяві советського уряду» повідомлено, що стосунки між СССР і «Німецькою Демократичною Республікою» набирають відтепер такої самої форми, як між СССР і іншими суверенними державами. Це мало б означати, що відтепер советська окупаційна влада в Німеччині буде знесена і найвища влада буде передана т. зв. урядові ДДР (Дойче Демократіше Републік). Зверхній комісар советської зони матиме тепер лише право на контакт з високими комісарами західніх аліянтів.

Це московське «чудо» вже знайшло свою відповідну оцінку в західніх публіцистів і політиків, і навряд чи знайдеться хтонебудь на Заході, що брав би ці московські заяви на поважно. Ніхто жадних змін не очікує. Мабуть, навіть і самі комуністи не роблять собі ілюзій. Але це не зменшує ваги московських акцій в напрямку затиснення петлі на шиях своїх васалів. Москва готується інтенсивно до майбутньої кривавої розгри і горлає при тому на весь світ — «ми за мир», «ми за мир».

А що на це Захід?

Захід, як Захід, і далі пацифістичний. Оспіване і ославлене НАТО відбуває конференції, дискутує над однорідними набоями та крісами для своїх армій і свариться з данцями за побудову баз на їх території. В столицях Европи ведуться дискусії про новий понаддержавний твір, але політичну конференцію, що мала в кінці березня початись в Брюсселі, відкладено. Цілі сторінки ґазет заповняються коментарями відносно европейської оборонної спільноти, але здійснення її ще далеко на обріях. Французький уряд вишукує все нові «передумови», від яких залежить їхнє схвалення цього пожаданого в Америці договору. Тепер, напр., вже застановляються над тим, чи французький парлямент взагалі знайде в цьому році час на дебати над ЕОС. В квітні ц. р. припадають досить довгі великодні ферії, а в липні починається вже й літня відпустка, що триватиме до жовтня.

Рецепта Америки — «Ню Люк»

США, як і досі, продовжують залишатись в дефензиві. Тут справді трохи краще виглядає ситуація, ніж у европейських пацифістів, але все ж таки не так добре, як це собі уявляли республіканці, коли йшли до виборчої перемоги, коли йшли під гучними кличами — «політики визволення». Дуже скоро після переселення їхньої політичної кватири до Білого Дому з передвиборчих кличів залишилось лише ехо. Хоч міністер Даллес не думав зовсім продовжувати стару концепцію Кенена та Трумена, все ж таки він і не почав нового періоду світових політичних рухів, в якому нарешті Західній світ перебрав би в свої руки ініціятиву від Москви і змусив останню до відступу або й повної капітуляції.

Щоб вийти чесно з цього кола — республіканці нарешті зробили півкроку: придумали нову концепцію, що її назвав адмірал Артур Редфорд, шеф з'єднаного штабу «Ню Люк».

Ця політика не різниться властиво багато від політики «контейнменту» чи політики «пожежної охорони». Вона лише передбачує можливість контрудару західніми державами у відповідь на аґресію Москви не лише в тих місцях, де сама аґресія наступила, але в якій-небудь частині ворожої території. Така постанова ставить справді можливість, що найменша московська аґресія в майбутньому стане початком третьої світової війни, що для Москви покищо ще не є бажаним. Розраховуючи на цей факт, Америка і пропаґує цю нову концепцію. Але це є забагато сказано. Бо навіть така невинна концепція, що властиво залишається дальше, як і попередні концепції, дефензивною, викликала велике заворушення і критичні завваження в численних пацифістів та політичних діячів демократичної партії. Два рази вже доводилось виступати міністрові Даллесові в обороні своєї концепції, а навіть включитись в дискусію і президентові Айзенгауерові та всім шефам штабу, щоб відстояти «нову стратеґію». Насьогодні вона ніби перемогла. Але що вона принесе для загальної перемоги вільного світу над імперіялістичною і аґресивною Москвою? Досі ще ніхто самою лише дефензивою не виграв війни. Принципова позиція української національно-визвольної політики в оцінці цих явищ не змінилася. **В. Леник**

Тиждень політичних подій

* Американський Високий Комісар в Німеччині Конен заявив, що коли Франція не ратифікує договору про Европейську Оборонну Спільноту, то тоді від договору Е.О.С. буде відділено т. зв. німецький договір, щоб Західна Німеччина стала нарешті самостійною.

* У Відні відбувся другий Конґрес европейської молоді, в якому взяли участь коло 200 делеґатів 22 европейських країн.

* В Єгипті знову ускладнилася політична ситуація. Ген. Наґіб виміг від Революційної Ради заяву про розв'язання Ради та передання найвищої влади в руки вибраної конституанти, що мала б зійтися 24. липня ц. р. Проти цього виступили численні офіцери і всі більші міста Єгипту зароїлися від різних демонстраційних походів. Спір ще триває.

* Західньонімецький канцлер Аденауер повернувся до Бонну з своєї трьохтижневої подорожі. Він, як відомо, відвідав Грецію, Туреччину й Італію та був один день в Парижі.

* В Індокитаї продовжуються тяжкі бої за твердиню Дієн Б'єм Фу. Французи продовжують скидати парашутами підкріплення, а в'єтмінці не перестають обстрілювати всякими родами зброї оточену фортецю.

* Московська преса опублікувала відомість, що в одному сибірському поїзді знайдено течку з документами чотирьох американських «шпигунів». При тому опубліковано прізвища чотирьох членів американського дипломатичного корпусу. Американський уряд заперечує вірогідність тієї вістки.

* Французька поліція викрила у Франції підпільну комуністичну організацію серед еспанських еміґрантів. До неї мало б належати 500 еспанців. Чотирьох керівників організації заарештовано.

* В наслідок т. зв. плякатної війни, що вже три тижні триває в Австрії, совєти заарештували знову кількох австрійських урядників. Австрійські урядники відмовляються виконати совєтський наказ і зривати плякат Австрійської Народньої Партії, що критикує совєтське становище на берлінській конференції.

* Італійська поліція викрила в Північній Італії комуністичну шпигунську групу, що висилала різні інформації до Праги.

* Польському ген. Сосновському вдалося після півторарічних переговорів довести до об'єднання двох польських еміґраційних політичних центрів — «Раду Народову» і «Політичну Раду». З тих двох центрів має бути створений еміґраційний парлямент — «Рада Національної Єдности». До Ради входитимуть такі партії: Польська Соціялістична Партія, Націонал-Демократична Партія, група НіД, Ліґа за Самостійність (всі матимуть по 10 місць), Незалежна Соціяльна Група та інші менші партії (від 2-5 місць). Крім цього, входитимуть ще 15 представників аполітичних організацій, 5 представників різних конфесійних організацій, 10 безпартійних особистостей та представники від «Світового Союзу Поляків» та «Об'єднання Польських Воєнних Втікачів». Поза новим центром залишилась група Міколайчика.

Слідами сл. пам. Романа Шухевича:

СТЕПАН БАНДЕРА

Командир - провідник

(Продовження з попереднього числа)

III.

Півторарічний міжвоєнний період (від осени 39. до весни 41. р.) в діяльності Романа Шухевича був виповнений працею в двох головних напрямах. Його організаційно-політична діяльність на становищі Краєвого Провідника ОУН на Західніх Окраїнних Землях була в найзагальніших зарисах накреслена в попередній статті. Доповнюючи, треба згадати, що в тому ж періоді Шухевич керував деякий час референтурою зв'язку між Революційним Проводом ОУН та Організацією на Землях під большевицькою займанщиною.

Другий відтинок діяльности Романа Шухевича в той час був присвячений військово-вишкільній праці, якій він віддавався цілою душею і з найкращими успіхами.

ОУН завжди провадила військову виховно-вишкільну роботу серед своїх членів і прихильників, приділяючи їй велику вагу. Це випливало з її визвольної концепції, яка накреслює шлях до державної самостійности України через революційну, збройно-політичну боротьбу, що повинна завершитись переможним збройним повстанням всього народу. Військовій виховно-вишкільній роботі ОУН сприяло й те, що вона виросла з Української Військової Організації і продовжувала її діяльність.

У воєнній ситуації визвольна боротьба особливо зосереджується в мілітарних діях. Від початку 2. світової війни створювались вигляди на безпосереднє заанґажування в ній СССР та на пересунення воєнних дій на підбольшевицькі території. Воєнний розвиток ніс у собі різні можливості й особливі обставини для наших визвольних змагань. ОУН мусила бути приготованою до повного розгорнення збройної боротьби. Тому в її тогочасній діяльності на всіх теренах перше місце зайняла військова вишкільна підготова кадрів.

Військова робота ОУН поза большевицькою окупацією зосередилась на Західніх Окраїнних Землях та в Польщі (в Кракові), так само, як і інші відтинки праці. Першим її організатором був сл. п. Кремінський, військовий референт в Краєвій Екзекутиві ОУН на ЗУЗ, який під час польсько-німецької війни творив партизанські відділи, а після зайняття большевиками ЗУЗ розпочав організування військового штабу та вишкільного осередку при Революційному Проводі ОУН (Сл. п. Кремінський пішов в Україну на початку 1940. р. і загинув, попавши на засідку НКВД) з початком 1940. р. Формування військового осередка-штабу у Кракові завершено. Військову роботу Революційного Проводу ОУН очолили: Роман Шухевич, Дмитро Грицай-Перебийніс і Олекса Гасин-Лицар, а брали в ній участь м. ін. такі визначні військові діячі Організації: Василь Сидор-Шелест, Осип Карачевський, пор. Босий, Степан Новицький й інші.

Душею та головним організатором військового осередку, його штабово-плянувальної, кадрово-організаційної та вишкільної роботи був Роман Шухевич. Він проявив у ній свій неабиякий талант і найкращі прикмети військового організатора-командира. Обставини не давали змоги розвинути праці на всю широчінь. Але те, що під керуванням Шухевича пророблено у військовому осередку ОУН в Кракові, на старшинських, підстаршинських і стрілецьких вишкільних курсах і таборах, як в Кракові так і на всіх Західніх Окраїнних Землях, якість і висліди цілої праці — творило найкращі успіхи, яких не можна було й сподіватися, розцінюючи умовини і засоби роботи.

В цій статті неможливо подати всю діяльність Військового Осередку Революційного Проводу ОУН, доводиться тільки заторкнути деякі найважливіші її моменти. Проведено облік і організаційне охоплення всіх військовиків серед членства і прихильників. Розпляновано працю з готовими вже фаховими силами, як теж військово-вишкільну роботу над кадрами, які не мали жадного військового знання. Усім військовикам, з армійським (реґулярним) старшинським і підстаршинським вишколом визначено їхні функції і завдання в актуальній роботі, як теж намічено їх мобілізаційні призначення в плянах на майбутнє. Організовано вищі військові курси, старшинські і спеціялістів, для доповнення, відсвіження, поширення військового фахового знання старшин і підстаршин. Опрацьовувано пляни, систему й методику, як використати військове знання, набуте в реґулярних арміях для військової роботи в даних умовинах. Розроблено пляни й методику організації та дії революційних військових формацій, партизанського і повстанського духа. Ініційовано й організовано студійні праці військовиків. Складено списки і комплекти військової літератури. Започатковано опрацьовування військових підручників. Виготовлено програми і пляни військових вишколів різного типу. Зорганізовано кілька команд інструкторів-вишкільників. Проведено ряд вишкільних курсів і таборів, в яких велика кількість членства одержала підставовий стрілецький вишкіл. Здібніших абсольвентів тих курсів підібрано на дальші вишколи, підстаршинські і старшинські, поповнюючи таким чином кадри членів з військовою, бодай теоретичною підготовою. З рядів тогочасних курсантів вийшло чимало здібних старшин УПА, м. ін. до них належить теж полк. Коваль, теперішній Гол. Командир. Мобілізаційні плянування військового Осередку щодо розміщення військовиків на випадок совєтсько-німецької війни стали основою праці Проводу ОУН в підготові т. зв. Похідних Груп, в яких кадри ОУН з ЗОУЗ, з Польщі, Німеччини і частинно з Закарпаття мали перейти на Осередні й Східні Землі. Посилена військова праця серед загалу членства мала дуже позитивний вплив, створюючи стан морально-організаційної мілітаризації і мобілізації, що дало Організації здібність провести ту роботу і боротьбу, на два фронти, яка виповнила період німецько-совєтської війни.

Військові вишколи, ведені Організацією конспіративно, давали переважно теоретичне знання, а мало практичного військового вміння, яке можна набути тільки у війську, в полі, з зброєю. Тому ОУН використовувала нагоди заповняти своїми членами піввійськові, озброєні відділи, за таких умов, з яких не виникали жадні політичні чи військові зобов'язання, а які давали змогу влаштовувати повновартісні військові вишколи. Такою формою були м. ін. вартівничі відділи.

На початку 1941. р. відкрились можливості влаштувати при німецькій армії вишкіл двох українських відділів, приблизно величини куреня. Цю справу погодились зорганізувати німецькі військові чинники, які ставились позитивно до державної самостійности України, хотіли мати в Україні союзника в боротьбі проти Москви, не погоджувалися з гітлерівською політикою та імперіялістичними плянами. В рямцях своїх можливостей вони стиха сприяли організуванню українських самостійницьких сил, в тому й військових, підготові їх дій, приховуючи це перед оком гітлерівської партії як справи не політичного, тільки військово-технічного значення. При тому вони кермувались німецькою воєнно-політичною рацією, розуміючи, що позитивна постава Німеччини до самостійницьких змагань України й інших народів дасть їй найпевніших союзників у війні з большевицькою Москвою, натомість кольоніяльні пляни Гітлера, загарбування т. зв. лебенсрауму придбають їй тільки нових ворогів, збільшать воєнні труднощі і унеможливлять воєнну перемогу. Політично-концепційні розбіжності між партією-урядом та військом, зокрема щодо східньої воєнної політики Німеччини, хоч не проявились в одвертому політичному конфлікті, але існували і діяли, зокрема на початку війни з СССР.

Військовий Штаб і Провід ОУН, розваживши ситуацію і розвитки перспективи, однозгідно вирішили використати відкриту можливість, зорганізувати, та вишколити, з допомогою німецьких військових чинників, запроєктовані відділи. При тому ми брали до уваги передусім власні пляни, прийняті у зв'язку з воєнним зударом Німеччини з СССР, що надходив. В них передбачувалося: серед воєнних подій широко розгорнути власну протибольшевицьку боротьбу, переходячи з революційно-підпільних до повстанчих дій; для того формувати свої військові сили; на теренах, на яких буде зламана сила большевицької займанщини, проголосити відновлення самостійної Української Держави, творити її Уряд і розбудовувати самостійне державне життя, не оглядаючись на пляни Гітлера. Намічуючи такі пляни ще перед початком війни, Провід ОУН вважав за першу, найважливішу справу, щоб серед воєнних подій і перемін, які почнуть розвиватися на українській землі, український народ зайняв виразну підметну поставу, проявив свою тверду волю до державної самостійности, сам формував своє життя. Німеччина мусила виявити своє правдиве відношення до волі українського народу і до творених ним фактів, щоб зразу була ясна плятформа взаємовідношення — дружби чи ворожнечі.

Політичний змисл творення українського військового відділу у співдії з німецькою армією полягав у тому, що він теж мав заманіфестувати волю і становище України, яка під час війни на її території не стоїть пасивно, тільки сама бореться за свою самостійність. Військові відділи ДУН мали чинно показати, що Україна готова, крім власної революційної боротьби, поставити на фронт проти Москви своє військо в союзі з Німеччиною, оскільки ця пошанує її державну суверенність і буде трактувати її як союзника.

Остаточне становище Німеччини мало виявитись щойно тоді, як бодай частина України буде звільнена від большевиків. На випадок дружньої постави Німеччини до України, курінь ДУН-у мав бути зав'язком реґулярної армії Української Держави. При негативному розвитку, який був передбачуваний, залишилась одна практична користь — модерне вишколення старшин, підстаршин і стрільців, які мали знайти спосіб вернутися в ряди підпілля ОУН, для творення і поповнення її революційної військової сили. Але на тому шляху стояло перед цілим відділом незвичайно важке політичне завдання — продемонструвати свою вірність самостійницькій лінії ОУН та відірватись від співдії з німцями.

Такі пляни намітив Провід ОУН на провесні 1941. р. з участю сл. п. Романа Шухевича. Перед цією Організацією стояв важкий етап, але зокрема важкий він був для запроєктованого військового відділу Дружини Українських Націоналістів. Тому добір людей до нього мусив бути особливо уважний. Найбільший тягар і відповідальність спадали на Провідника відділу. На це становище Провід призначив сл. п. Романа Шухевича, який сам зголосився йти з ним. Він зважився на це з огляду на великі труднощі і відповідальність завдань, які стояли перед ДУН-ом та передбачуючи, що цей відділ відограє особливу ролю у формуванні військової сили визвольного руху і в розгортанні його збройної боротьби. Це був властивий шлях Шухевича. Він пішов ним з усією рішучістю своєї вдачі, ведучи цілий відділ ДУН-у, перевів його щасливо через важкий етап пов'язання з німецьким військом і довів кадри прекрасних, добре вишколених старшин і стрільців під бойові прапори УПА.

Висилаючи відділ ДУН-у на вишкіл до німецького війська, ОУН поставила свої передумови, які були прийняті тими німецькими військовими чинниками, що організували справу. Головні передумови були такі: Завданням відділу є боротися проти большевицької Москви за відновлення і захист Самостійної Соборної Української Держави; цілий відділ стоїть під наказами Проводу ОУН, зобов'язаний перед ним присягою; проведення відділу у воєнні дії вирішує Провід ОУН і тільки від нього, згл. за його згодою, відділ приймає дотичні накази; відділ підлягає німецьким військовим властям тільки в засягу військового вишколу і військового побуту, в той час зобов'язується до того спеціяльним приреченням, але не складає жадної німецької військової присяги; відділ зберігає власний внутрішній порядок; Військова Референтура Проводу ОУН надає військові степені і встановляє командний склад у відділі ДУН-у.

Напередодні совєтсько-німецької війни відділ ДУН Романа Шухевича подається в бік фронту. На своєму шляху відділ скрізь веде самостійницьку політичну роботу, в пов'язанні з акцією ОУН. Зокрема він взяв активну участь у відновленні державної самостійности та в організуванні державного життя у Львові та в інших місцевостях в червні й липні 1941. р. Гітлерівський уряд швидко поклав давлячу руку на українську державність і на всю самостійницьку діяльність. Ця рука посягла теж по відділи ДУН-у. Їх стягнено з фронту; почалися намагання втиснути в рямці німецької політики і воєнної машини, вимога складання присяги, відмова і спротив, масковане інтернування, перекинення на Білорусь, аж до розв'язання відділу й арештування частини його вояків та перехід у підпілля більшости старшин і вояків. Історія — яку годі тут переповідати, хоча б в найзагальніших зарисах.

Кінцева її фаза дала правильне завершення: в революційні ряди ОУН повернувся Роман Шухевич, з поважним числом старшин, підстаршин і стрільців ДУН-у, пройшовши не тільки добрий військовий вишкіл, але й набувши тверду заправу і практичний воєнний досвід. Особливе, що вони принесли з собою — це пізнання організації, стратеґії і тактики партизанської боротьби, стосованої большевиками у 2. світовій війні та німецьких методів поборювання партизанських відділів. Це знання було дуже корисне у творенні УПА та в розгортанні її боротьби. Таким чином, Дружини Українських Націоналістів під проводом Романа Шухевича дали Українській Повстанській Армії не тільки стрижневий командний і вояцький кадр, але також підставовий вклад для вироблення власних організаційних і оперативних прийомів.

(Закінчення буде)

США і комунізм:

Нагінка на МкКарті

Не дивно, що людина, яка поставила собі за завдання очистити публічне життя Сполучених Штатів Америки від комунізму, і яка від двох років послідовно й невідхильно змагає до цієї мети, має багато ворогів не лише в самих Сполучених Штатах, де комуністична п'ята колона, користаючи із благ американської конституції й наївности своїх земляків, широко розгалузилась, а й далеко поза США, де до війни з меккартизмом змобілізовано всіх комуністичних прихвостнів Москви, які називають його фашистом, диктатором і т. ін.

Ця «війна», в супроводі великого галасу в таборі «оборонців демократії» проти її «ворога» — меккартизму — триває з різним посиленням уже майже два роки, тобто, від останніх президентських виборів в США в 1952 р., коли американський сенат призначив республіканця МкКарті головою постійного комітету для дослідження протидержавної діяльности.

За цей час МкКарті ані на хвилину не зійшов із вибраного шляху, викриваючи комуністичних аґентів і їх підривну діяльність, не тільки в США, але й різних закордонних американських інституціях і посольствах.

Акцію свою МкКарті почав із перевірки державного адміністративного апарату, шкільництва й важливих для оборони країни промислових підприємств, головно тих, які пов'язані із продукцією атомової зброї й енерґії, покликаючи перед комісію чимраз нових осіб, навіть на найвищих державних становищах. Багато із них під допитом МкКарті і його співпрацівників змушені були признатись до комуністичної діяльности й до визначеної їм комуністичною партією розкладової діяльности. Інші, ховаючись за п'яту поправку до американської конституції, згідно з якою кожний громадянин може відмовитися від відповідей, якщо вважає, що вони можуть обтяжити його особисто, — відмовлялися та відмовляються від свідчень. В наслідок цих допитів вдалося до деякої міри очистити найважливіші урядові установи від комуністичної інфільтрації, а багато прилюдних установ, шкіл і наукових закладів схвалили постанови звільняти з роботи всіх працівників, які ховались за постанову п'ятої поправки і відмовлялись від відповідей. Крім цього, з ініціятиви МкКарті проведено перевірку бібліотек усіх т. зв. «Америка-гавз-ів» за кордоном, усуваючи із них сотні творів, які ширили комуністичну пропаґанду під плащиком американсько-европейського зближення. Широким розголосом відбився також енерґійний виступ МкКарті проти ламання господарської бльокади червоного Китаю, вносячи пропозицію — затоплювати кожний корабель із стратеґічним матеріялом в дорозі до червоного Китаю. Безкомпромісове становище МкКарті в справах міжнародньої політики західнього світу на Далекому Сході, його неґативне ставлення до визнання червоного Китаю й яких-небудь поступок в корейському й, тепер, в індокитайському конфліктах, — довели до неперебірливих нападів на нього різних доморослих і закордонних угодовців — політиків типу п. Етлі, б. прем'єра Великобританії, якому МкКарті мусив пригадати часи, коли він під час громадянської війни в Еспанії піднесеною рукою вітав комуністичні відділи.

Але нагінка світового й американського комунізму, а також деяких внутрішніх політичних противників із табору американських демократів, не лише не паралізувала очищувальної акції й не дискредитувала його в очах американської й світової опінії, але, навпаки, кожний черговий напад на нього робив його серед широких американських мас, більш популярним, бо МкКарті розкрив правдиве обличчя й правдиві заміри комунізму, а через те й скріплював його позицію в сенаті і збільшував його вплив на внутрішню й зовнішню американську політику.

Безпосередньою спонукою до останньої, може найсильнішої нагінки на МкКарті було започаткування досліджування комуністичної інфільтрації, що почалася розглядом почесного звільнення, замість деґрадування, зубного лікаря майора Перес, який, ховаючись за п'яту поправку до конституції, відмовився дати будь-які вияснення стосовно його зв'язків із комуністичною партією. В наслідок цього випадку дійшло до переслухання безпосереднього зверхника Переса — ген. Цвіклата і міністра американської армії Стівенса, що привело, з черги, до одвертого конфлікту між МкКарті й армією. Із дотеперішнього перебігу конфлікту, не зважаючи на великий шум, який звела довкола нього американська й світова преса, на запеклі напади на МкКарті і його комітет, — останній вийшов безсумнівно переможцем. Стівенс мусив скапітулювати — признати невластивий підхід до справ Переса й поставити його зверхників до диспозиції комітету для переслухань. Сам Стівенс згадав навіть про можливість резиґнації. Афера набрала таких розмірів, що голос мусили забрати також президент Айзенгауер і віцепрезидент Ніксон, які схвалили в основному працю й заслуги МкКарті над очищенням американського життя від комунізму, звертаючи увагу лише на різку форму переслухань. Конфлікт між МкКарті й армією використала перш за все демократична партія для атаки кол. кандидата на президента Е. Стівенсона, який старався переконати в телевізійній передачі американців про те, що республіканська партія розколола на айзенгауерівців і меккартівців.

Можна сподіватись, що чергова нагінка на МкКарті за його невтомне намагання викорінити комунізм з усіх ділянок суспільного життя, пройде безуспішно, як усі інші. Можна сподіватись, що вона ні в чому не змінить постанов відважного сенатора й непримиренного ворога комунізму. Можна сподіватись, що, врешті-решт, увесь американський народ усвідомить собі комуністичну небезпеку й належно оцінить те велике завдання, яке поставив перед собою МкКарті.

Висліди виборів в СССР:

Чверть мільйона відважних

Центральна виборча комісія по виборах до Верховного Совєта СССР 18. 3. 1954 року опублікувала висліди виборів, що відбулись в СССР 14. 3. 1954 року.

Згідно з повідомленням, загальна кількість виборців, що взяли участь у голосуванні, становить 120.727.826 осіб. З різних причин не голосувало 24.145 осіб. Причин до відома не подається. Таким чином голосувало 99,98%.

За кандидатів до Совєта Союзу віддало свої голоси 120.479.249 виборців, що становить 99,79%, а до Ради Національностей — 120.539.860 виборців, тобто, 99,84%.

Перший раз за весь час всіх виборів, які відбувались до цього часу в СССР, подається кількість виборців, які голосували проти висунених кандидатів. Проти висунених кандидатів до Совєта Союзу голосувало **247 тис. 807 виборців**, а до Совєта Національностей — 187 тис. 357 виборців. Недійсними бюлетенями визнано 1.289. Як і треба було чекати, депутатами обрано Маленкова, Молотова, Хрущова, Ворошилова, Булґаніна, Каґановича, Первухіна, Шверніка, Суслова, Поспєлова, Шаталіна, Косиґіна, Малишева, Тевосьяна, Бенедіктова, Зверева, Ліхачова, Бесчева.

Всього обрано 1.347 депутатів. Між ними є й наші українські вислужники перед Москвою: Корнійчук, Павло Тичина, Рильський, полька Ванда Василевська. Ґазети «Радянська Україна», «Правда» та «Ізвєстія» вмістили довжелезні статті, присвячені виборам. В статтях пишеться, що 14. 3. весь совєтський народ одностайно голосував за бльок комуністів і безпартійних.

Як бачимо, той «бльок» комуністів і безпартійних не є одностайний навіть у жахливих умовах московсько-комуністичного терору, де придушена всіляка воля й свобода. Таких відважних, що сказали правду у вічі партійно-імперіялістичній кліці шляхом голосування, виявилося аж четверть мільйона.

Але, коли б в СССР були справді вільні і демократичні вибори, при яких ніяка монопартія не накидає згори своїх кандидатів і не силує за них голосувати, проти голосувало б все поневолене Москвою населення.

Н. Модест

В. ДИМЕРСЬКИЙ

Земельний закон УНР

18. січня 1918 р. і 8. січня 1919 р.: соціялізація, «кооператизація» та інші соціялістичні «традиції»

(Продовження)

СОЦІЯЛІЗАЦІЯ

Що ж таке являє собою соціялізація, коли її розглянути всебічно?

На сторінці 145 своєї книги М. Шаповал каже: «Щоб не було непорозуміння, треба, нарешті, зазначити і підкреслити, що соціялізація — це не націоналізація (удержавлення). і навпаки». На стор. 153 читаємо: «Соціялізація — це еволюція організаційних форм колективістичного устрою, форм господарських і політичного їх виразу». На стор. 126 М. Шаповал доводить, що «Соціялізація є проблемою організації праці, а не тільки проблемою власности». І нарешті, на стор. 123 читаємо: «Соціялізація господарства є головною ідеєю соціялізму. Вона означає таку організацію суспільного господарства, при котрій теперішній поділ учасників продукції зникає». — «Соціялістична система — це об'єднання людей біля знаряддів продукції; спільна праця, спільне господарство, ведене за одним спільним пляном».

Ще можна було б навести декілька цитат про форми визначення поняття слова «соціялізація», але й цього досить. Для кожного тепер ясно, що соціялізація, передумовою якої є Земельний закон УНР, це не тільки обезвласнення і ожебрачення українських селян, що є головною ідеєю українських соціялістів, але й об'єднання цих селян в спільних господарствах, ведених за одним спільним пляном. Ці рабські, соціялістичні господарства за термінологією большевиків мають назву — «колгоспи», а за термінологією творців Земельного закону УНР 1918-1919 рр. називаються «трудовими спілками».

Що ж являють собою есерівські трудові спілки, і чим вони відрізняються від большевицьких колгоспів? Відповіді на ці питання знаходимо у М. Шаповала. На стор. 239-240 своєї книги він каже: «Соціялізація сільсько-господарської продукції почнеться утворенням трудових спілок, починаючи з примітивних форм, до зрозуміння яких вестиме певний стан культурної і господарської свідомости. Об'єднання — **це ліквідація приватної власности на знаряддя селянської продукції** — мертвий і живий інвентар — **шляхом викупу його».** А на стор. 163 читаємо: «Очевидно, творення трудових спілок не лише у висококультурних господарствах, а й у громадах, буде потрібним, як могучий засіб приміщення приросту й розвитку продукційної праці. Трудова спілка може творитися по приватній ініціятиві бажаючих (sic!), але держава буде опікуватися ними: це **задача** соціялістичної політики» (підкреслення наше — В. Д.).

«Як може скластися спілка?» — запитує М. Шаповал, і тут же дає відповідь: «Очевидно, тут повинні об'єднуватися: земельна площа, робочі сили і мертвий та живий інвентар (знаряддя продукції). Земельна площа об'єднується легко, (ще б пак! на те ж і Земельний закон УНР — В. Д.), хоч би кожний член спілки мав ріжні по величині участки, бо в розподілі продуктів буде не площа, а робоча сила». **«Всі працюють за певним пляном і кожному рахується час і якість праці, цебто установлюється одиниця праці»** (підкреслення наше — В. Д.), тобто, установлюється такий колгоспний трудодень, як в СССР, де на знак подяки соціялістам за встановлені ними «трудодні», українські селяни саркастично співають:

Сидить дядько на рядні
Та й рахує трудодні;
Ні корови, ні свині —
Тільки Ленін на стіні.
Він показує рукою,
Куди їхать за мукою.

І зрозуміло: крім рядна у дядька нічого не залишилось. Все соціялізовано. Такі соціялістичні «традиції». Але про ці «традиції» читаємо далі.

На сторінці 163—164 М. Шаповал заявляє (цитує): «Першою стадією соціялізації буде процес перетворення кожної громади в спілку. Він мусить пройти по всьому краю, спілки скристалізуватись, вирівняти свою діяльність». «Коли губерніяльні трудові спілки (читай — укрупнені колгоспи — В. Д.) зіллються в один державний союз, тоді лише в заряд господарства перейдуть всі націоналізовані до того підприємства: продукти їх розпреділятимуться головною господарською управою між спілками пропорціонально робочим силам». «Таким чином, держава трансформується в суспільство, в певний господарський організм». **«В цьому суспільстві все соціялізоване, опріч споживання. Людськість стоятиме перед дверима в новий світ: комунізм».** (Підкреслення наше — В. Д.).

Ще одна крапка над «і»!

Ось чому партія українських есерів своїм ідеалом, своєю метою вважає комунізм, до якого і намагається привести свій український многострадальний, свободолюбний народ. Ось чому в Земельний закон 1918-1919 рр. покладено передумову соціялізації, в процесі якої виникають автоматично движучі сили до комунізму. І ось чому, нарешті, лідер есерів, творець Земельного закону 1918-1919 рр., міністер земельних справ УНР М. Ю. Шаповал, на стор. 179—180 своєї книги, урочисто і разом з тим **твердо** заявляє (цитую):

«Позаяк в самому житті є економічні заложення тепер, в процесі соціялізації є движучі сили до дійсного комунізму в будуччині, то ми можемо твердо сказати, що ідеалом нашим є комунізм — програма-максимум, а реальною програмою революції — соціялізм».

Виникає питання: яка ж різниця між большевицькими колгоспами і тими есерівськими трудовими спілками, які соціялісти української соціялістичної партії (УСП) називають збірною назвою «кооператизація» (про «кооператизацію» буде далі)?

Відповідь: жадної суттєвої різниці! Є лише різниця в організаційній формі колективістичного рабства. Ця різниця полягає в тому, що вступаючи «добровільно» в большевицькі колгоспи, українські селяни здають своє майно «добровільно» — безкоштовно, а вступаючи в есерівські трудові спілки, селяни **мусять** «добровільно» здати своє майно і одержати за це майно «викуп». Але цей «викуп» лише погіршує становище селян. Та й зрозуміло: якщо большевики віднімають у селян майно безкоштовно, то цим самим вони залишають селянам моральне право заявити перед усім світом, що їх пограбували комуністи школи К. Маркса. Але, грабуючи селян під плащиком «викупу», есери не залишають селянам навіть морального права заявити перед усім світом, що їх пограбували комуністи школи Чернишевського.

Є ще одна деталь в організаційній формі колективістичного рабства, про яку ми повинні сказати тому, що згадували про неї на початку цієї праці. Це — «кабалістичне» число «15» десятин, визнане Земельним законом 8. січня 1919 р. Ця кількість землі, за цим законом, не підлягає конфіскації і, тому, в час вступу в трудову спілку, цю кількість землі оплачується. Все, що вище цієї норми конфіскується, про що й сказано на стор. 146 книги М. Шаповала.

Необізнаність мас з соціялістичною літературою та традиціями соціялістів, дає їм можливість розраховувати на «святу простоту» селянства і демагогічно твердити, що 15 десятин — це, мовляв, та норма землі, якою соціялісти великодушно обдаровуватимуть кожного українського селянина, якщо українське селянство підтримає соціялістів і допоможе їм опанувати владу над українським народом.

Всі цитати, які ми розглянули, висловлюють думки і світогляд українських соціялістів 1920 років. Виникає питання: чи змінили свої погляди есери-шаповалівці за 33 роки перебування на еміґрації? Чи еволюціонували вони? Чи прислухались вони до голосу нової еміґрації, яка принесла з собою ненависть до соціялізму і відомості про жахливі страждання українського народу, страждання, які приніс йому соціялізм? Чи зрозуміли вони. що «Українські соціялістичні партії, — як каже І. Мазепа — згідно з загальним духом тої доби, були в більшій чи меншій мірі під впливом романтичного ідеалізму, що приводив їх провідників до наївного космополітизму (всесвітянства)», і, що тому — «Нова доба вимагатиме нових форм політичної організації українських національних сил». (І. Мазепа, «Україна в вогні і бурі революції», стор. 114—115).

Як бачимо — ні, не змінились. Залишились такими, як і були. Ми не знаємо, чи залишаться українські соціялісти романтичними мрійниками, але знаємо, що моральна тупість їх така велика, що життя безплідно проходить біля них, і як і в роках 1917-1920, вони вірять в свої ідеали, і як тоді, так і тепер борються за ту ж саму соціялізацію, з тією лише відміною, що цю соціялізацію вони називають тепер кооператизацією.

25—26 березня 1950 р. українські есери-шаповалівці об'єдналися з усіма українськими соціялістами в одну Українську Соціялістичну Партію УСП прийняло програму шаповалівців. потрапила до рук есерів і в цей спосіб УСП прийняла програму шаповалівців.

Доведемо це.

В статті «Де наш координаційний центр в США?», вміщеній в «Українських Вістях» за 14. січня 1951 року на стор. 3 читаємо: «Організація українських соціялістів постала на базі творення єдиної соціялістичної організації в Европі. Туди увійшли нові й старі еміґранти. **Серед них сильніша есерівська група шаповалівських співробітників і учнів»** (підкреслення наше — В. Д.).

Отже УСП прийняла програму **сильнішої групи шаповалівських співробітників і учнів,** що й видно з її органу «Вільне Слово» ч. 1. за 1950 рік, в якому УСП кадить фімієм своєму патронові М. Ю. Шаповалу на сторінках 7-ій і 10-ій. Крім того УСП у своїх пропаґандивних «позиціях» (там же, стор. 15—17) переказує все те, що є в програмі шаповалівців, але називає соціялізацію кооператизацією. Та й зрозуміло: тепер термінологію потрібно змінити, бо якщо в 1917—1920 рр., коли соціялізм з затаєним диханням ще тільки підкрадався до народніх мас, соціялістичні поняття і термінологія для народу були новими і не зрозумілими (всі думали, що соціялізувати — значить давати землю селянам, а фабрики — робітникам), то тепер ситуація змінилась. Народні маси стали політично грамотними. О, як вони прозріли! І якщо тоді всі читали на червоних прапорах гасла: «Земля селянам», «фабрики робітникам», і вірили в ці гасла, то тепер в такі гасла може вірити тільки невелика кількість наївних, обмежених людей.

Щоб остаточно переконатись у тому, що УСП прийняла програму есерів, розглянемо § 11 позицій УСП про «кооператизацію».

(Далі буде)

До Переяславської умови:

СЕРГІЙ ЖУК

300-річчя Переяславської угоди і Т. Шевченко

Єднаймося, братаймося
В товариство чесне —
Хай братерством, щирим трудом
Вкраїна воскресне!

І. ФРАНКО

18. січня ц. р. минуло 300 років, як Богдан Хмельницький в імені України підписав трактат з Московою 1654 р.

За цією унійною угодою Україна і московське царство об'єднались, як рівний з рівним, під берлом московського царя Алексея Михайловича.

Особа монарха стала зв'язком між двома країнами, такими неподібними одна до однієї в культурному, державно-устроєвому і економічному відношенні — темна, февдально-кріпацька Московія і вільнолюбна козацька Україна, з західньоевропейськими впливами, що тільки-що звільнилася з під ярма польської Речі Посполитої.

Що ж призвело ці дві країни до унійного об'єднання?

На це питання ми чітко і ясно можемо відповісти: після того, як Богдан Хмельницький під Корсунем і Жовтими Водами розторощив військову міць Речі Посполитої і не вдарив на Варшаву, він, прогаявши час, втратив ласку фортуни. Всі пляни, з якими він носився, з'явились запізно, а якщо вони народились у нього раніше — стали нездійснимі.

Шукаючи за спільниками, Богдан Хмельницький мав до вибору лише між «восточним царем білим, православним» і турецьким султаном.

Можливо, що Богдан Хмельницький на спілку з Московією дивився, як на тимчасову угоду, і в момент підписання трактату не надавав йому того значення, яке трактат відіграв у житті українського народу; про це свідчить той факт, що Богдан Хмельницький прагне розірвати угоду з Московією і з цією метою нав'язує зносини з Швецією і Семигородом.

В момент підписання угоди Богдан Хмельницький не уявляв, якого страшного спільника він придбав, під назвою «Московское Государство».

Напівазійська, в гіршому значенні цього слова, Московія приступила до спілки з Україною з далекосяжним пляном — підбити і обмосковити Україну.

Московське православіє, на яке покладались деякими українцями надії, в духовому відношенні було чуже й незрозуміле українському народові, виховуваному в традиціях европейської культури.

Підбиття України Московією почалось від моменту підписання Переяславської угоди і продовжується аж донині.

Після смерти Богдана Хмельницького розпочинається війна з Московією, що її провадять, із значними інтервалами, впродовж 55 років гетьмани — І. Виговський, П. Дорошенко, І. Мазепа.

Після нещасливої баталії під Полтавою в 1709 р. знесилена Україна перепочиває, щоб, відпочивши, розпочати боротьбу на полі культури, боротьбу, яка з часом переростає на політичну баталію, що знову призводить Україну до військового змагання з Москвою.

Знищивши в Україні всі ознаки окремого державно-політичного ладу (церковну автокефалію — 1687, гетьманат — 1764, Запорізьку Січ — 1775), Московія поділила Україну на губерні; українські селяни потрапили разом з властителями землі — вільними козаками — в кріпацьку неволю; але цього було замало для Московщини, і вона посягнула на «святая святих» в людині, на її душу — замість українських церковних книг вона запровадила московські книги, після закриття українських шкіл вона відкрила московські школи з метою обмосковлення українського народу.

Нарешті в 1863 р. з'явився так званий закон міністра Валуєва в справі заборони української мови. Знаменне речення цього міністра про українську мову відоме кожному з нас: «не било, нет і бить не может», а в 1876 р. — закон Юзефовича, підписаний царем Олександром II в Емсі. За цим законом було заборонене українське друковане слово, заборонені переклади на українську мову, Святе Письмо в українській мові і навіть театральні вистави (які пізніше були частково дозволені, з умовою виставляти однакове число актів в українській і російській мові в один вечір). Цей закон висів колодкою на устах українського народу до революції 1905 р.

Лише через 30 років після видання закону Юзефовича побачила світ українська преса, але вже в 1915 р., в час першої світової війни, українська преса і всі українські організації в Україні були заборонені. Ця заборона тривала до революції 1917 р.

Революція 1917 р. знищила в Росії монархію і тим самим знищила унію укладену між Україною і Московією, але державницькі змагання України призвели до гострої боротьби Української Центральної Ради з Російським Тимчасовим Урядом і потім до відвертої війни між Україною і большевицькою Москвою.

В наслідок перемоги Москви над Україною, в Україні запроваджено загальноросійський комуністичний режим.

Все, що було українське на нашій землі, піддано остракізмові. Мільйони українців, серед них творці культурних цінностей нації — письменники, мистці й науковці — заплатили своїм життям на каторзі в далеких концентраційних таборах на Соловках, Кемі, Воркуті, Колимі, на канальських роботах у Біломор'ї й Поволжі.

Українське село, що було резервуаром недоторканого етнічного існування України, нещадно знищено — мільйони селян були замучені голодною смертю на Україні в 1932—1933 рр.

Настала знов жорстока московізація. Так люто розправилась з Україною Московія.

Ми повинні звернути увагу на те, що ставлення царської російської влади, «ліберального» Тимчасового російського уряду і совєтської влади тотожні — Україна для них більмо в московському оці. Звичайно, тактика й метода боротьби в представників названих російських влад різні; найрадикальніші заходи, до фізичного винищення включно, вживає совєтська влада.

Так на протязі 300 років триває боротьба українського народу з Москвою. Ця жорстока боротьба не закінчилася ще й донині.

*

В історії людства і окремих народів є такі моменти, коли геніяльна людина зв'язує міцним вузлом минуле з майбутнім. Це трапляється в часи загального падіння моралі, нищення старої культури, а в окремих народів — в часи глибокої денаціоналізації, що є наслідком поневолення одного народу другим.

Такою покликаною людиною серед синів українського народу був Тарас Шевченко, 140. річницю з дня народження якого ми святкуємо в цьому році.

Тарас Шевченко з'явився на кону українського суспільного життя в час глибокого занепаду української національної моралі. Своїм вогненним словом він прорізав пітьму ночі, що нависла над його народом.

В своїх творах він показав йому яскраві приклади любови, жертовности й відваги в його минулому, він змалював його падіння й ницість у сучасному житті і покликав його до боротьби за правду, волю й славу українського знедоленого народу; тому з повним правом ми можемо назвати Тараса Шевченка воскресителем духа українського народу.

Він вийшов з глибоких надр українського народу, з упослідженого кріпацьким рабством селянства; він взяв пісню свого народу і вложив у неї широкий народній зміст. Читаючи його твори, нам здається, що ми не знаємо, де кінчається пісня українського народу і де починається індивідуальна творчість Тараса Шевченка — в цьому якраз і полягає сила впливу Шевченкового слова.

Незрівняний позем Його високої моралі чарує нас, під впливом її ми відчуваємо життя яскравіше, ми дивимось на світ об'єктивніше, ми прагнемо перемоги невикривленої правди, незламної волі, незаплямованої чести. Під впливом його ідей душа очищається від скверни, ми усвідомлюємо позитивні явища минулого, в душі прокидається бажання стати достойним спадкоємцем кращих прагнень минулого і піти шляхом боротьби за здійснення світлого майбутнього.

Поетичне слово Тараса Шевченка стало не лише засобом психологічного змалювання характеру української людини, але також рушієм для розв'язання соціяльної і національної проблеми.

Тема соціолога, публіциста й філософа стала темою поета, і він одяг свої думки в блискучу поетичну форму і в цей спосіб став речником широких мас українського народу.

Вже в 1841 р. Шевченко творить величну поему «Гайдамаки», про яку історик В. Антонович сказав, що ніяка історична розвідка не зможе воскресити дух епохи так, як це зробив у своїх «Гайдамаках» Шевченко, який змалював епоху так, ніби сам був учасником подій.

Послухаймо ж, що оповідав нам Тарас Шевченко про Переяславську трагедію.

В роки свого поетичного розквіту він присвятив цій темі низку своїх творів.

У 1843 р., в поезії «Розрита могила» Тарас Шевченко каже устами України:

... Ой, Богдане,
Нерозумний сину!
Подивись тепер на матір,
На свою Вкраїну!
. . . . . .
Ой, Богдане, Богданочку
Як би була знала, —
У колисці б придушила,
Під серцем приспала!

Далі Шевченко малює сумний образ змученої Батьківщини:

Сини мої на чужині
На чужій роботі;
Дніпро, брат мій, висихає,
Мене покидає,
І могили мої милі
Москаль розбиває...
Нехай рие, розкопує —
Не своє шукає...

Говорячи про господарювання чужинців в Україні, Шевченко не забуває й про власних ренеґатів:

А тим часом перевертні
Нехай підростають
Та поможуть москалеві
Господарювати
Та з матері полатану
Сорочку здіймати!
Помагайте ж, недолюдки,
Матір катувати!

Свою поезію Шевченко кінчає образом «розритої могили»:

Начетверо розкопана,
Розрита могила...
Чого вони там шукають?
Що там схоронили
Старі батьки?

— запитує Шевченко, і відповідає:

Ех, якби то ...
Якби то знайти те,
Що там схоронили,
Не плакали б діти,
Мати б не журилась...

В 1845 р., в час своєї праці в Археографічній Комісії, коли він змальовував пам'ятки української старовини, Шевченко написав безсмертну поезію «Суботів», в якій змалював Богданову церкву, як домовину України:

Стоїть в селі Суботові
На горі високій
Домовина України
Широка, глибока.
Ото церква Богданова
Там то він молився,
Щоб москаль добром і лихом
З козаком ділився.
Мир душі твоїй, Богдане!
Не так воно сталось:
Москалики, що заздріли,
То все очухрали.

Оповівши про тяжку долю України, Шевченко додає:

Отаке то, Зиновію,
Олексіїв друже!
Ти все віддав приятелям,
А їм і байдуже!

Свою поезію Шевченко закінчує словами надії:

Церква-домовина
Розвалиться, а з під неї
Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти!

В тому самому 1845 р., в той самий день, коли Шевченко написав «Суботів», він подарував нас величною містерією «Великий Льох». Ця містерія складається з трьох частин: перша — «Три душі», друга — «Три ворони», третя — «Три лірники». Епіграфом до містерії Шевченко взяв уривок з XLIII псалма Давида, що його подаємо в Шевченковому перекладі:

Покинув нас на сміх людям
В наругу сусідам,
Покинув нас, яко в притчу
Нерозумним людям.
І кивають сміючися
На нас головами.

Ми розглянемо лише першу частину містерії. Три душі змальовані в образі білих, як сніг, пташечок, що летіли через Суботів і сіли на похиленому хресті старої церкви, в надії, що їхні митарства закінчаться, коли розкопають льох:

Бо так сказав Петрові Бог:
«Тоді у рай їх повпускаєш,
Як все москаль позабирає,
Як розкопа Великий Льох».

(Закінчення на 6. стор.)

Літературно - видавнича праця:

В. ДЕРЖАВИН

Надзвичайний національно - культурний успіх на еміґрації

ЛЕСЯ УКРАЇНКА: ТВОРИ. ЗА ЗАГАЛЬНОЮ РЕДАКЦІЄЮ Б. ЯКУБСЬКОГО. ТИЩЕНКО І БІЛОУС, ВИДАВНИЧА СПІЛКА, НЬЮ-ЙОРК, 1953, ТОМ I-XII.

Месники дужі приймуть мою збою,
Кинуться з нею одважно до бою!...
Зброє моя, послужи воякам
Краще, ніж служиш ти хворим [рукам!

Леся Українка

Видавництво пп. Ю. Тищенка і А. Білоуса видало друком збірку творів Лесі Українки (1871-1913) — як це насьогодні чи не всіма визнано, найбільшої української поетки, далеко найбільшого з усіх українських драматурґів і безперечно одного з найбільших українських письменників взагалі. Це видання, що може, з деякими ненадто важливими застереженнями, правити за повну збірку творів Лесі Українки, становить фактично — як і попереднє львівське видання 30-их років, під редакцією Б. Романенчука, лише дещо змодифікований передрук тієї збірки творів, що її випустила була за другої половини 20-их років харківська «Книгоспілка», під редакцією відомого літературознавця Б. Якубського. Цей факт аж ніяк не викликає будь-якого докору на адресу обох передруків: видання Якубського мало характер, під усіма поглядами, «академічний», і всі наступні видання так і повинні були виходити саме з його, в цілковитому сенсі слова, канонічного тексту, при чому в Західній Україні та на еміґрації, із зрозумілих причин, небагато чого можна було б до нього додати. Але яка ж величезна різниця між тими двома передруками! Видання «Книгоспілки» було надзвичайно цінним не лише через науково усталений остаточний текст самих творів, але й через величезну кількість опублікованих у ньому рукописних варіянтів, що мають подеколи аж вирішальне значення для літературознавця, який студіює історію Лесиної творчости, а в деяких драматичних творах містять цілі невключені авторкою в друковану публікацію сцени та акти, так що, напр., «На полі крови», «Кассандра», «Камінний господар» — це в первісному рукописі і в остаточному друкові ґрунтовно відмінні літературні твори. Весь цей надзвичайно цінний для літературознавця текстологічний матеріял Б. Романенчук у своєму перевиданні просто повикидав — очевидно, не розуміючи його національно-культурної ваги — а складені найкращими знавцями літературної творчости Лесі Українки вступні статті до окремих творів здебільшого позаміняв своїми власними — примітивними аж до простацтва. Навпаки, ню-йоркське видання 1954 р. подає всі рукописні варіянти повністю і з вступними статтями теж більш-менш дає собі раду (як побачимо нижче).

Отже це — за останнього чвертьстоліття **єдине** сливе повне видання великої української письменниці, яке надається не лише до побіжного читання, але й до справжнього студіювання її творчости; і це, очевидно, становить неабияке свято української видавничої справи за кордоном; адже подібних видань на еміґрації дочекались були доти самі лише Т. Шевченко і М. Зеров (а в підсовєтській Україні видання «Книгоспілки» вже років з двадцять тому вилучено з обігу, і надалі совєти дозволяли лише видання «вибраних творів» Лесі Українки, з дуже тенденційним вибором і нічим не ґарантованим текстом). Видавництво пп. Тищенка і Білоуса заслужило цим на щонайвищу похвалу — тим більше, що ми, власне, слідкуючи за літературним життям української еміґрації поза океаном, такого великого національно-культурного осягу від наших видавництв у Новому Світі зовсім не сподівались; принаймні, не знаємо жадного прецеденту.

Навряд чи належиться зупинятись тут окремо на кольосальному значенні літературної творчости Лесі Українки в історії українського письменства — і то так само під ідейним кутом зору, як і під суто мистецьким. Під пером Лесі Українки українська драма, яка доти ледве животіла, обмежуючись в основному на суто побутовій комедії та мельодрамі, розрахованій сливе виключно на суто театральний ефект, — зайняла рівноправне становище серед шедеврів світової драматурґії. Менш помітним здається мистецький вплив Лесиної ліричної та ліроепічної поезії; але це так здається лише тому, що ми надто вже звикли до наслідків величезної праці, проробленої поеткою в напрямі вдосконалення українського віршового слова. Досить сказати, що без попередньої Лесиної лірики цілий дальший розвиток українського т. зв. «модернізму» дев'ятсотих і дев'ятсот десятих років був би немислимим. Проте ще вирішальнішим був для цілої української національної культури суто ідейний вплив Лесиної поезії. Філософічної глибини у віршованих творах осягав вже перед Лесею І. Франко; але ці глибини думки лишались і значною мірою ще й насьогодні лишаються малоприступними для пересічного читача через свою надмірну багатозначність та символічну абстрактність, тимчасом як на філософічному «прометеїзмі» великої «поетки українського рісорджіменто» (як слушно найменував Лесю Українку в своїй насьогодні вже клясичній монографії про неї др. Дм. Донцов) виховувалось не одно покоління українських патріотів-націоналістів. Адже недарма поетка й українська національна героїня Олена Теліга охоче цитувала Лесин вислів: «Наша смерть научить інших, як їм треба жити» — і, за свідченням С. Ледянського, неначе обрала його собі в характері траґічного епіграфу до останніх місяців свого життя та героїчної національно-революційної діяльности в Києві.

Видавництво мало превеликі труднощі з репродукцією вступних статтей із видання «Книгоспілки»: справа в тому, що, попри свій здебільшого дуже високий науковий рівень, деякі з них почасти не вільні надмірного «соціологізму» (марксистського, зрозуміла річ) та підлесливих еківоків на честь «радянської» влади. Видавництво цілком слушно замінило загальну вступну статтю Б. Якубського до цілого видання такою самою загальною і дуже корисною для читача статтею проф. **П. Одарченка** (що йому завдячуємо також загальний редакційний догляд). Деякі інші статті зовсім знято або тією чи іншою мірою скорочено — в тактовний, суттю, спосіб, проте дуже невдало під технічним кутом зору (скільки ціле видання є не типографічним, а фототипічним). Звідси — такі дивні курйози, як те, що, приміром VIII том «з технічних причин» починається з сторінки 25, що вступна стаття Б. Якубського до «Орґії» (том XI) кінчиться на прийменникові «за», що згадана вище вступна стаття проф. П. Одарченка в самому тексті взагалі не має ніякого заголовку, а в «Змісті» (I том) має заголовок «Творчий шлях ЛЕСЯ УКРАЇНКА» (очевидно, замість «Лесі Українки»), набраний двома зовсім відмінними шрифтами. З тих самих причин паґінація тексту незрідка розходиться з паґінацією в «Змісті», а слушно вилучена вступна стаття С. Барика до драматичної поеми «У катакомбах» — в «Змісті» VI тому таки збереглась! Розуміємо, що технічні труднощі були чималі; але ж спромоглось видавництво змінити паґінацію всередині деяких томів — отож могло і зазначених вище чудасій уникнути коштом таких витрат, які з загальними коштами цілого 12-томового видання просто не до порівняння. Ні висока якість фототипії, ані чудовий папір, ані високомистецькі обкладинки не компенсують тих прикрих недоглядів.

Проте головне лишається головним: маємо нарешті на еміґрації науково бездоганне видання сливе всіх творів великої поетки і великої виховательки української національно-державницької свідомости. Нехай її — нарешті приступні ширшим читацьким колам на еміґрації — високомистецькі твори й надалі сприяють артистичному зростанню українського письменства, філософічному поглибленню української політичної та громадсько-суспільної думки, а насамперед — ідейному гартуванню української патріотичної молоді в дусі несмертельного Лесиного гасла «Contra spem spero» («навіть проти надії все ж надіюсь»).

Українська белетристика революційного підпілля:

О. ІЛИНСЬКА

Облава

(З КНИГИ НОВЕЛЬ: «З РОКІВ ТИСЯЧА ДЕВ'ЯТСОТ П'ЯТДЕСЯТИХ», ВИДАНОЇ В УКРАЇНІ В 1953 Р.)

Я прокинулась від якогось нового звуку, підвела голову й наслухувала. Не було сумніву — затовкали землею вічко...

Скочила з горішньої прічі й кинулась до входу. Над ним дудоніло ще.

— Грицьку, Грицьку! Що є?! — крикнула я чужим для себе самої голосом.

Дудоніло дальше, але не відізвався ніхто.

Я вернулась до криївки, черкнула сірник, засвітила лямпу й глянула на годинник.

Пів десятої.

Відрухово натягнула чоботи, поправила волосся. В грудях тривожно колотилось серце... — Що там є? Ну, большевики, це ясно, але скільки, де, облава, чи опергрупа?!...

Люди в цьому селі, здається, навіть не пам'ятали облави, гарнізон був рідкістю, відколи ми тут — ані одного алярму.

І раптом... Ох, щоб тільки знати що...

Як щоранку, я попрятала, позамітала долівку, протерла очі, заплела коси.

Лямпа почала притухати. Я підкрутила гніт, — полум'я замигало. Бракує, значить, повітр'я. Що ж це таке? Звичайно, а ще коли я сама, його було подостатком, нераз продув затикала, бо занадто холодно було. Чи аж стільки повітря проходило через вічко? Неможливо.

Пробую читати книжку. Спочатку не йде, по кілька разів прочитую один абзац, врешті скупчую всю увагу, починаю дещо розуміти...

Дзвенить тиша. Наверху вона теж непорушна. Ніхто не приходить до стайні, нічого не чути через продув у хаті, ніби раптом опустіло в ній і на подвір'ю... Навіть корова, і та сьогодні не реве, як звичайно.

Раз-по-раз підводжу голову, щоб поглянути на годинник. Хвилини повзають...

Чому якраз щось там є, тоді, коли я сама? Це так важко... А друзі відійшли щойно вчора.

Коли проминає дві години, я вже певна: там щось недобре... В іншому випадку хоч повідомили б.

Витягаю всі важніші речі — останню записку від Провідника, його надписи, чи завваги на літературі, ще якісь нотатки. Записку й нотатки спалюю, надписи — замазую. Інші важні матеріяли відкладаю, — в разі чогось, їх треба знищити теж. Але як вони горітимуть, коли лямпа блимає щораз слабше?

Зі стіни здіймаю автомата, відбезпечую, відтягаю й кладу на столі. На часок мене навіть залишає гнітучий неспокій, а його місце заступає якась героїчно-пригодницька атмосфера...

Але опісля знов усе лізе в голову: і около десять кілограмів цукру, що є в хаті (це підозріло), і багато пачок кави, і моє білля, і хто-зна чи добре розібраний дротяний скелет старого вічка й інші докучливі думки.

А там — «на-гора» — дальше ідеальний спокій.

Аж коли минає дванадцята — на подвір'ю чую якісь голоси. Йду до входу: так, цілком виразна московська мова, можна навіть розрізнити поодинокі слова. Між ними голос господині — голосний, переконуючий про щось.

Напружую слух до крайнього. Чого вони власне кричать, що говорить господиня?

Як взагалі поводять себе домашні, не дуже звичні до большевиків, — чи опановані, чи самі себе не зрадять невідповідною поведінкою, чи не дадуться «набрати» на якусь провокацію?... Цілком виразно стають у пам'яті подібні випадки, про які колись від когось чула.

Блідість обличчя, зляканий погляд, зайвий рух, чи невідповідне слово, — можуть сьогодні бути для мене присудом смерті... Як мало до цього треба!

Ось зараз, за хвилинку большевики прийдуть до стайні, мене від них ділитиме заледве метер простору, виповненого землею...

Як буде — життя, чи смерть?

Ось-ось це вирішиться...

Але голоси наподвір'ю втихають. Зате у хаті — що там діється?

Гуркіт, гупання, дзенькіт, стук...

І це, немов по голові мені, — в вухах шум, в голові паморочиться... Лямпа пригасає і вже не помагає їй, положений зверху на скло кусень бляшки. Знімаю скло і коминок — хай світить так.

Минає півтори години (чи ціла вічність?), доходить друга. І затихає в хаті... Невже пішли? Не хочеться вірити...

Ще година. Лямпа згасла.

Нараз — відчиняються двері від стайні, голосна московська мова й тиха Ольги. З відбезпеченою пістолею скачу до входу. В ньому від згущеного тут повітр'я і зі зворушення — серце вистукує молотом.

Що вони говорять, не можу зрозуміти, а ось Ольга питає:

— Надвір викидати, чи тут? — і голос її такий дивний...

Все! Відповіді не чую, хоч не перестають галайкати. Чую, як глухо десь там падає викиданий навіз.

Скільки ще життя залишилося мені?

Хвилина, п'ять, чи... довше?

І нараз над самою головою в мене оглушаючий гуркіт, ніби все валиться, повітря у вході аж дзвонить...

Чи то — вже?... Стискаю щосил рукоятку пістолі, готова зараз почути тріюмфальний московський крик... — О, Мати Божа! — самі шепочуть уста, хоч я про ніщо вже не думаю і так страшно дивно...

Страх це не є.

— Шу-ш, шу, шш-шш — прошиває зловіщим шипотом землю шпон, чи це вже може подих смерті? По вічку дальше хтось ходить, я вже знаю, що то від цього такий гуркіт...

Нарешті, видно, шпигають в іншому місці. Голоси чути дальше і між ними час-до-часу Олин теж. Та і її тепер мені незрозумілий.

Ще гамір, ще — скільки він триває? І нарешті виходять зі стайні...

Невже по всім і я — жива?

Уста засохлі, мов шкаралупа, перед очима в темряві кружляють якісь червоні зірочки. При самій долівці черкаю сірник, і заки він згас, поспіваю глянути на годинник — пів четвертої. Провірка в стайні тривала десять хвилин, я хіба присягнула б, що годину...

За кілька хвилин чую виразний тупіт й голоси в шіпці, куди виходить продув. Копають там... Ще раз нерви нашпановуються струнами, ще одне напруження, і врешті стихає все.

Опісля тиша, тиша, тиша...

Мені дихати чимраз важче. Лягаю спочатку на долішню прічу, потім — на долівку й стараюсь майже не віддихати...

Чи ж прийде врешті хтось до стайні?

Час-до-часу свічу сірник, що моментально гасне, але від нього загоряється підложена заздалегідь бібулка й при її світлі я дивлюсь на годинник. Він тут сьогодні мій одинокий приятель і рівночасно — ворог... як же поволі посуваються його стрілки.

Минають чотири години майже у напівсвідомості. За той цілий час всі мої думки, нерви, слух скупчуються на одному: чи не скрипнуть врешті двері? Я повинна радіти, бо жию, однак — чому ж ніхто не приходить хочби до коров? Чи ж, як минула смерть від кулі, не мине від удушення?...

Нарешті! Дзенькнуло ведерко і «стій, Лиса, но!».

Я вже у вході. З усієї сили гримаю кілька разів у вічко. Не відповідає ніхто. Повторюю щераз і щераз. Тихо. Вкінці скрип дверей — господиня пішла...

Зрезигновано, з тупим відчаєм лежу знову на долівці. Перед очима кружальця — чорні, червоні, чорні... Втім несподівано щось летить через продув, паде... Що це? Шукаю рукою. Шпулька з ниток, у ній записка. Вона для мене те саме, що для сліпої. Як можу прочитати її? Що ж буде?

Але несподівано через продув долітає притишений голос Грицька. Не можу зрозуміти слів, тому кричу голосно у продув:

— Відчиніть вічко! Бракує повітря, душуся!

Незабаром поспішно хтось відгребує землю з вічка, потім підносить його. Грицько.

Розмова гарячкова, поспішна. Большевики не виїхали ще й не думають виїздити, прошукали тільки один кут села. Є кілька соток, застави що п'ятдесят метрів, в них шукали дуже докладно щось дванадцять... Кажуть, що ще тиждень будуть. Що треба? Продув він пробив уже, цілком був затканий. Сірників! — прошу. Може щось їсти? Відмовляю рішучо. Як же — в хаті большевики...

Закривається отвір. Грицько знову дбайливо маскує — на вічку дудонить...

Сірник і лямпа засвічуються ще не скоро. Та коли врешті стає ясно, в мене стає відрадніше на душі, я нормально віддихаю вже...

А за якийсь час знову починає заїдати мене неспокій. Тим разом за друзів, що мають прийти сьогодні-завтра, і, не знаючи нічого, можуть напоротися на застави...

Самітність стає важка понад міру.

Все ж я мушу витримати її, може навіть тиждень.

Так воно і є.

Кольоніяльна політика СССР:

А. КАРАТУЛЬ

Москва ліквідує села в Україні

ДО ПОСТАНОВ ВЕРЕСНЕВОГО ТА БЕРЕЗНЕВОГО ПЛЕНУМІВ ЦК КПСС І ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Вересневий пленум ЦК КПСС 1953 року був присвячений виключно сільському господарству СССР. Він не лише накреслив низку кардинальних заходів та засобів щодо «різкого» піднесення продуктивности сільського господарства СССР, але, що трапилось перший раз за всі совєтські «історичні» п'ятирічки, — цілком офіційно, делікатною мовою, визнав його незадовільний стан. Іншими словами — сільське господарство СССР дійшло до катастрофального стану. Не лише якась окрема галузь, але всі галузі, включно з радгоспами і МТС-ами, що фактично і юридично є державними сільсько-господарськими підприємствами.

В своїй доповіді на вересневому пленумі Хрущов найбільше наголошував на якнайшвидший розвиток і різке підвищення тваринництва, врожаю картоплі, ярових культур та цукрових буряків. Ці галузі, за доповіддю Хрущова, перебувають особливо в незадовільному стані свого розвитку.

Пленум також визнав, що розвиток індустрії СССР далеко випередив розвиток сільського господарства і що між тими двома найосновнішими галузями совєтської економіки постала економічна неспівмірність, або так звані економічні ножиці.

Постанови вересневого пленуму намагаються ті економічні ножиці виправдати перед населенням СССР старою брехнею, лише спрепарованою на іншому сосі. В СССР, мовляв, таке розходження було необхідним, як невід'ємна економічна вимога, бо без індустріялізації СССР, а особливо без розвитку важкої індустрії, не можливо було швидкими темпами рухати і розвивати належно сільське господарство і всі інші економічні галузі СССР. Крім того, військово-оборонні потреби країни та капіталістичне оточення СССР конче вимагають, мовляв, швидкого розвитку всієї індустрії совєтської країни. Хоч, як говориться у постанові, сільське господарство СССР майже у 12 разів перевищило своїм розвитком стан, який воно мало за царських часів, але соціялістична економіка вимагає ще більшого його розвитку.

Визнання пленумом ЦК КПСС незадовільного стану розвитку сільського господарства, кажучи мовою економістів, означає, що між сільським господарством та індустрією, через «новітню» соціялістичну систему господарювання, сталася велика прірва, яка, коли й далі буде таке господарювання, доведе до цілковитої руйнації всієї економіки країни. Руйнація ж може викликати дуже скомпліковані внутрішні як економічні, так і політичні процеси, які потрібно буде ліквідувати не тільки масовими чистками та арештами, але й втручанням великих з'єднань збройних сил совєтської армії та МВД. Такі методи, зрозуміло, були б цілковитою компромітацією не лише російсько-комуністичної системи, але й всього комунізму як всередині СССР, так і в усьому світі.

Як відомо, що повстання та заворушення в Східній Німеччині в червні 1953 року, хоч і скомпромітували Кремль, але дечого і навчили.

Отже, «круте» звернення партійного обличчя до сільського господарства аж ніяк не свідчить про гарні наміри Кремля створити для підсовєтського населення «ізобіліє» харчів та товарів широкого вжитку. Постанови вересневого пленуму ЦК КПСС не є і новим курсом совєтської економіки або, як той курс кваліфікують різні еміґраційні націонал- чи неокомуністи, — новим непом. Це є чергова спроба компартійних заправил вирватись сухими із води, щоб зміцнити своє становище та розв'язати економічну кризу.

На вересневому пленумі Хрущов найменше натискав на розвиток збіжжевого господарства СССР, хоч і говорив про нього. Кремлівські партмани неодноразово досить урочисто заявляли, що збіжжева проблема в СССР вже розв'язана і країна хлібом забезпечена.

Та виявилося, що в сільському господарстві СССР ніяка проблема не розв'язана.

Наприкінці лютого та напочатку березня 1954 року відбувся знову «черговий» пленум ЦК КПСС. Пленум усі свої ухвали присвятив «розв'язаній» в СССР збіжжевій проблемі.

В постанові пленуму говориться, що «особливе значення в розвитку сільського господарства відіграє збіжжеве господарство СССР, як основа всього сільсько-господарського виробництва. Від зростання виробництва зерна в першу чергу залежить більш повніше і дальше задоволення зростаючих потреб населення високоякісними продуктами харчування». (При чому тут високоякісні продукти харчування, коли в СССР навіть низькоякісних не вистачає? — К.). — «Але ЦК КПСС відмічає, що існуючий в сучасний момент рівень зернового виробництва, як за валовим збором так і по товарному виробництву не задовольняє зростаючих потреб народнього господарства. Виникла неспівмірність між кількістю зерна, яке поступає до розпорядження держави і його витратою. Кількість зерна, що залишається у колгоспах, після виконання перед державою своїх зобов'язань, також не покриває всіх потреб громадського господарства колгоспів...»

Вже таке визнання пленумом стану зернового господарства СССР свідчить прямо, що до розв'язання тієї проблеми ще дуже далеко. Населення СССР терпить з недостачі хліба, а держава без кінця, прямим і відвертим засобом, щоб задоволити власні потреби — експорт та військові нагромадження, грабує колгоспи.

Отже, пленуми ЦК КПСС офіційно стверджують, що населення СССР має напівголодний стан життя. Недаремно в СССР поширене прислів'я: «не живу, а существую» (існую). Населення СССР терпить з нестачі хліба, картоплі, ярини, м'яса, масла і т. д. Щоб рятувати важку економічну ситуацію, в якій опинилося сільське господарство, його зернова та тваринницька галузі, Кремль розпочав тепер застосовувати цілу низку особливих заходів. Всі вони спрямовані на те, щоб якнайшвидше з точки зору совєтської економіки приспішити темпи розвитку сільського господарства.

Але особливу увагу обидва пленуми в своїх постановах присвятили питанням партійно-політичної праці на селі: в колгоспах, радгоспах та МТС-ах. Постанови пленумів у політично-господарському та адміністративному питаннях настільки далекосяжні, що на них тут треба зупинитись окремо.

Здійснення тих питань, чи навіть поступове проведення їх в життя, абсолютно змінює дотеперішню структуру і характер всієї колгоспної системи. Згідно з постановами ЦК КПСС та Ради Міністрів СССР, на посади голів колгоспів тепер висуваються або призначаються безпосередньо (а не вибираються) лише кваліфіковані спеціялісти сільського господарства з освітою не нижче середньої. Голів колгоспів мають право призначати або усувати не нижче, як обласний комітет партії (обком). Отже, урядово-адміністративні совєтські чинники, як напр. райвиконкоми чи облвиконкоми, тепер до голів колгоспів не мають жадного стосунку. Головою колгоспу може бути або член партії, або політично довірена і перевірена особа, яка перебуває на обліку в обласному комітеті партії та йому безпосередньо підлягає. Тому й на наказ партії було спрямовано за останнє піврічча, 50 тис. комуністів. Загальні збори колгоспів тепер не відіграють жадної адміністративної ролі і позбавлені навіть тих примітивних статутових прав, які їм надавав статут сільсько-господарської артілі (колгоспу). Керування колгоспами ввімкнуто в централізовану систему керівництва обкомів. Що це так, а не інакше, свідчать доповіді Хрущова, у яких він говорить, що в багатьох колгоспах голови колгоспів, як правило, мінялись райкомами партії щонайменше по 2-3 рази на рік.

На заступників голів колгоспів, бриґадирів виробничих бриґад та завідувачів тваринницьких фарм має право призначати лише райком партії. Отже, знову не вибираються на загальних зборах колгоспів. При чому такими можуть бути тільки ті, які мають спеціяльну середню освіту. Вони беруться на облік райкомами партії. Вже з цього виходить, що до рук партії перейшло все керівництво сільським господарством і органи так званої радянської влади зовсім позбавлені тієї влади. Голови колгоспів, їхні заступники, бриґадири чи інші партійно-совєтські працівники стали виконним органом партійної влади.

Також зліквідована і районова система сільсько-господарських управлінь при райвиконкомах, які до цього часу в сільському господарстві СССР відігравали досить значну ролю. Вони раніше обслуговували колгоспи своїми агрономами, займались землевпорядкуванням, агротехнікою, колгоспним будівництвом, меліорацією і т. д. Тепер агрономи передані до штатів МТС і безпосередньо підлягають тільки головному агрономові МТС, який в свою чергу не підлягає директорові МТС. Головний агроном підлягає безпосередньо самому начальникові обласного управління сільського господарства. На агрономів, крім інших завдань, накладені також обов'язки державної інспекції та контролі всієї праці колгоспів. Вони відповідають за свою працю і діяльність не перед совєтськими урядовими, а перед партійними установами компартії СССР.

Постанови обох пленумів цілковито реорганізували колгоспи за типом фабрично-заводських виробництв. Окремі види сільсько-господарської праці виконують постійно закріплені за ними бриґади, які носять навіть назву «виробничі бриґади». Так само, як в індустрії. Бриґади колгоспів тепер спеціялізуються тільки на визначеній для них постійній праці. Їх не можна перекидати з одного виду виробництва на інший. Сезоновість гуртових праць скасована. Вводиться проґресивна оплата праці. Трудодень хоч і відіграє покищо своє значення, як мірило праці, але питома вага його дуже зменшена, а обов'язковий мінімум трудоднів запроєктовано значно збільшити. Замість 120 довести їх на рік до 250-350.

Отже, вже тепер розпочато застосовування в колгоспах організації праці і її оплати за зразком промисловости. Селянин перетворяється на звичайного робітника сільсько-господарської фабрики. Всі ті заходи спрямовані на те, щоб в колгоспах поступово зліквідувати принцип державно-кооперативної системи, якою вони були наділені під час «добровільної» колективізації. Колгоспи вже тепер спрямовані на шлях повного удержавлення компартією. З другого ж боку, всі ті заходи і засоби ділять колгоспи на чітко розмежовані за своїми виробничими функціями фабрики сільсько-господарської продукції. Село не сполучується з колгоспом, як адміністративна одиниця. Воно майже вже не відіграє, ані назвою, ані функціями, тієї ролі села, яку відогравало колись. Село покищо залишилось адміністративною одиницею, але керується воно не совєтською адміністративною установою — сільрадою, а партійною організацією, щонайменше райкомом партії. В селі немає вже партійної сільської організації. Вона тепер є в колгоспі. Замість сіл тепер поступово з'являються так звані колгоспні селища, тобто, колгоспи на зразок фабрично-заводських робітничих виселків, з власними культурно-побутовими та адміністративно-господарськими установами — клюбами, школами, дитячими яслами, бібліотеками і т. д.

Отже, сільвиконкоми та райвиконкоми стають уже фактом пережитку. Хоч офіційно села ще не зліквідовані і до сільрад вибираються депутати «трудящихся», але вони жадної ролі не відіграють. Але всі ті заходи спрямовані не тільки на ліквідацію сіл та створення сільсько-господарських фабрик, вони також спрямовані в першу чергу на зміну соціяльного обличчя селянства, перевиховання його психології за повної пролетаризації селянства і удержавлення колгоспів.

Постанови обох пленумів ЦК КПСС передбачають також і комплексне пов'язання всіх районів сільсько-господарської продукції в один загальний господарський ланцюг, перетворюючи кожний район в однобічну фабрику якоїсь однієї продукції. Таким способом кожний район узалежнюється від іншого в економічному значенні і не може один без одного існувати. Це дає повну можливість позбавити кожну неросійську республіку економічного унезалежнення від РСФСР та сконцентрувати в руках Москви повне централізоване керівництво СССР.

Такі є в основному найголовніші цілі, які переслідуються постановами вересневого та березневого пленумів ЦК КПСС. В них ураховано і низку суто військових проблем, про які тут говорити не будемо.

Отже, особливі заходи з боку ЦК КП для сільського господарства СССР аж ніяк не означають якихсь спеціяльних добродійних цілей та заходів, які буцім то спрямовані на підвищення добробуту населення та створення заможнього життя. Вони ще більше закріпачують поневолені Москвою народи.

Совєтські будні:

„Не ті тепер часи... не ті..."

(Замість фейлетона)

Було колись...! А... було. Та ще й як! Візьмемо нашого українського селянина. Чи такий він тепер, як був колись? Та де там! Тепер модерний, глибоко-соціялістичний та культурно-революційний.

Або... ну, який він був колись до дідька господар? Нікудишній. Мав свою садибу, подвір'я, хату, корівник, свинарник, сіялку, віялку та інший багатющий реманент.

Вийде було селянка взимку на власне подвір'я. Огляне господарським оком: — Слава Тобі Боже! Все добре...

На подвір'ї стіжки з соломою, половою та сіном; в стайні коники сінце хрумтять, корова «Манька» ремиґає, теля руку лиже. В свинятнику свині похрьокують. Кури в снігові нишпорять, когут виспівує...

Зайшов до комори, а там мука й зерно в засіках, сало в боднях, ковбаси в макітрах, смалець у баньках. В пивниці картопля, капуста свіжа, капуста квашена, яблука мочені, кавуни кислі... Буряки терті, буряки свіжі... Чого ще треба? Все є, все на свойому місці!.. А тепер? Ні. Тепер не те... Не ті тепер часи... Модерні часи...Не ті й люди... Модерні люди!.. Тепер вийде селянин вранці на подвір'я, аж серце «радіє»... Ні коняки, ні свині!.. Як кажуть «старші брати» — «хоч шаром покаті»... Тепер про все «рідна» партія турбується, про все дбає. Вона все знає, ні про що не забуває. Немає тепер селянинові ані турбот, ані клопот... Та й нащо вони. Корова в колгоспі, коней не треба, все робить трактор. Хлібець прямо з поля — на станцію і засіку не треба. Кури в колгоспі.

Та й вся родина в колгоспі. Тепер не те! Ніяких турбот не треба...

Лише ходи до колгоспу, виробляй трудодні, перевиконуй плян. Тепер у хаті радіо, в колгоспі — збори, в школі — курси, на полі — політаґітатори... Чого ще треба? Ні, що не кажіть, таки «щасливе й радісне» життя!

Візьміть для прикладу колгоспну корову, свиню чи курицю... Це ж уже зовсім інші створіння. Культурні, ідейно виховані. В дусі марксизму-ленінізму. Вони на 100% свідомі своїх зобов'язань перед партією та урядом.

Тепер звичайна собі українська корова «Манька» за своєю коров'ячою свідомістю, не має права давати молока менше, ніж 4 тисячі літрів на рік. Про це ж сам добродіяч сільського господарства, найвидатніший світовий сільський господар Хрущов на вересневому пленумі партії сказав.

Та не тільки не має права давати менше, але мусить навіть рівнятися по «старшій коров'ячій сестрі», і навіть перегнати її. Ось, там десь у російському колгоспі «Караваєві», Костромської области, «старша сестра-корова» «Дунька» по 6 тисяч літрів молока з себе видоює. А «старший брат» Хрущов сказав, щоб на неї всі сестри рівнялися...

Візьміть для прикладу колгосп ім. Жданова, Калушського району, Станіславівської области... Послухайте, про що тепер у радіо говорять доярки.... А вони говорять захоплено. Оповідають, яку то їм «велику науку» показали старші російські сестри. А показали.... Приміром — корова. Що таке корова? Це не тільки 4 ноги, хвіст, голова, роги та дійки. Це цілий коров'ячий характер, з нервозністю, принципами, забобонами. І ось треба той характер вивчити, пристосуватись до нього, «попадати» власною поведінкою в коров'ячий настрій. Якщо сьогодні «Манька» дала мало молока, треба дізнатись — чому. Може вона зле спала, може не на ту ногу встала, може їй щось недобре снилось, а може її хтось образив... Це ж не людина собі якась, а к о р о в а!

Ось у колгоспі ім. Будьонного, Березівського району, Одеської области, доярка водить корову на прогулянку, улаштовує інтимне побачення з бугаєм. Бо про це сам кол. міністер сільського господарства УССР Кальченко говорив на республіканській нараді.

Зрештою, що ж тут дивного? Коров'ячо-бутаяча інтимність оспівана самим російським диригентом Утьосовим у відомій пісні «Му-му». Навіть та пісня на патефонну платинку записана.

— «...Т-и-и... З'їла мрії всі мої й цвіти... Нахиляй поближче вуха та почуй мене, «Пеструха»... і т. і. Ось воно як!..

Або візьмемо якусь там звичайну селянську січку, сіно та солому. Нащо тепер вона придатна в господарстві селянина? Нінащо!

У колгоспі тепер усе є: сіно, солома, кукурудзиння, корнеплоди, силос, січка... Тепер навіть так далеко пішло з досягненнями, що корови та вся скотина житню січку їдять. І не якунебудь мішку з дертю чи висівками... Ні, звичайну суху житню січку... Ось, яка тепер настала свідома тварина! Нащо тепер робити якусь мішанку для скотини, коли цими справами займається кормодробилка, кормозапарник та коров'яча кухня? А їжа від кухні аж до коров'ячої їдальні їде автоматично підвісною дорогою. Прямо в повітрі... Ось, як тепер усе автоматизовано! Раніше видоїла господиня молоко до дійниці, процідила його, налила своїм діткам по горняткові або по два... Пийте, дітки — свіженьке, тепленьке... А зайшов подорожній до подвір'я — води попити... — « І нащо вам воду пити?... Пийте ліпше молоко. Своє, слава Богу». — І несе господиня великий глек холодного молока прямо з пивниці... А тепер.... «Прямо красота». Молоко доїть автодійниця. До величезного залізного баняка. Доїть та літри рахує. Відсоток товщів визначає. А потім, в баняках на автомашини, до потягу, та прямим сполученням до Москви. Пийте — мовляв — москалі! Свіженьке, прямо з-під корови.

Тепер не можна діткам дати молока. Воно — колгоспне. Пийте, дітки, сироватку, пийте одвійки з молока, які одержано на трудодні.

Це так із коровами. Може скажете — не модерно, не по-науковому?

А з свиньми зовсім інакша картина, ніж із коровами. Від корови вимагається літри молочні, а від свині.... свинства, чи то пак поросят. І не якихнебудь, а породистих поросят, цілими десятками.

Найбільший знавець свинства Хрущов перед усіма свиньми поставив завдання: побільше свинства! Країна вимагає того свинства. І свині зрозуміли його! А дійсні свині в колгоспі ім. Сталіна, Заліщицького району, Тернопільської области, так захопились хрущовською теорією свинства, що на радощах 14 свиней опоросилось поза пляном і дали країні аж 61 порося. По 4,3 поросяти поверх пляну кожна. Ще четверо поросят — можемо зрозуміти. Але як розуміти оті 0,3 поросят?

Направду не ті тепер часи... не ті стали й свині... Немов та сама — і не та сама... Свиня, але совєтська... По совєтському й свинить... А найголовніше, до чужого городу лізе...

Та не тільки свині, а й кури не ті стали. Найвидатніший совєтський курощуп, той таки самий Хрущов, заявив із комуністичної трибуни перед усім світом: — «Не сміє совєтська курица нести яйця, скільки вона хоче. Не менше, як 200 яєць на рік — ось така наукова куряча норма яєць. Буржуазні кури нехай собі несуться, де хочуть, як хочуть і скільки хочуть... У нас цього не сміє бути». Отже, або виконуй норму по яйцях, або тебе заріжуть та вкинуть у зупу для того ж таки Хрущова. Але яйця — це, так би мовити, основне куряче завдання. А є ще й додаткове завдання. Це — нищення довгоносиків, або тих же таки хрущів. Отже — хоч живою в зупу лізь, бо і яйця неси, і хрущів нищ, а Хрущ-ов однаково тебе в зупі з'їсть.

Багато є тепер цікавого. Що й говорити! І все воно — «щасливе та радісне». Може хтось сумніви має? В чому? В трудоднях? Так почитайте ґазети — хліб на трудодні, капуста на трудодні, квасоля, поросята, молоко, вівці, шерсть — все на трудодні. Через 2-3 роки навіть штани, сорочки, чоботи, хустинки, спідниці та їжу даватимуть на трудодні. Про це написано Сталіном в «Економічних проблемах соціялізму».

А буде воно так: — Неділя. За конституцією кожному працівникові положено відпочивати. В честь відпочинку — в колгоспі зранку загальні збори. Потім бесіда на тему: — «Що таке трактор і кому він потрібний». Далі всі колгоспники йдуть на навчання на курсах. Після курсів ремонт колгоспного реманенту, пробний виїзд у поле, щоб «по-боєвому весну встретіть». Доярки, згідно з реґляментом, доять корови.

Якась свиня вирішила саме в цей час ощасливити колгосп і поза пляном пороситься. З приводу такої події негайно скликається позачергові загальні збори. Береться підвищені зобов'язання. О восьмій годині вечора всі йдуть до їдальні. Обід... Ось Ви підходите до кухонного віконця. Біля віконця спеціяльний уповноважений від ЦК КПСС — аж з Москви — по трудоднях. — «Ваші документи?» — звертається до Вас уповноважений. Ви подаєте книжечку з трудоднями. — «Не книжечку, а Ваш пашпорт. Треба перевірити, чи Ви є ви, а чи Ви є не Ви». — Подаєте пашпорт. Уповноважений пильно дивиться на Вас. Потім на фотографію. Нарешті усталює, що Ви є Ви. Робить відмітку в своїй листі. Він дивиться у Ваші трудодні: — «Ви не виконали обов'язкового мінімума трудоднів. Підпишіть зобов'язання, що перевиконаєте». — Ви підписуєте. — «Що хочете їсти?» — «Хочу борщ, вареники, гречану кашу...» — «Гречка не вродила, бо Ви не виконали постанов вересневого пленуму. Вареники — це національне блюдо. Від них заносить українським буржуазним націоналізмом. Не варимо. Борщу Вам не полагається: не виконали мінімума трудоднів». — «А що ж мені полагається?» — «Півлітра баланди «собача радість» та 100 ґрамів пшоняного хліба. Це найліпші і найвищі за кальорійністю норми харчування, згідно з науковими працями інституту народнього харчування. Ви, як бачу, цього ще не знаєте, бо не ходите на лекції політаґітаторів». — «А що все те коштує за нормами на трудодні?» — «Згідно з нормами — 5 трудоднів». — Ось як воно буде за 2-3 роки в колгоспах...

Не вірите? Поживете — побачите! Ні, що не кажіть... не ті тепер времена... Не ті... Та де там!

П. К.

У Києві 35 років тому:

«Великий ісход»

(КИЇВ, 1. ЖОВТНЯ 1919 Р.)

В лютому 1919 р. Директорія залишила Київ. Більша частина України була під окупацією большевиків. Те, що зазнав Київ у страшні дні січня (ст. ст.) 1918 року повторилося знов, хоч у дещо інших формах. Не було вже самочинних розстрілів по дворах, по ярах. Діяла методично, вичищаючи місто від «небажаних» елементів «Чека», що потім шляхом еволюції діяла під новими назвами ГПУ і НКВД. Тоді вона була примітивніша, методи її були елементарніші, і для того, хто попав до неї було лише два шляхи — розстріл (це було найімовірніше) і звільнення (що було долею рідких щасливців). Київ, велике, багате, культурне місто — наче завмер. Жах опанував його, охопив усі клітини життя. В кожній дільниці міста діяла своя Чека, виносила свої вироки й розстрілювала. Большевики намагались перегорнути все життя, і навіть годинник показував на три з половиною години більше, ніж сонце, і гарячим літнім вечором, коли сонце стояло високо на небі, мешканці Києва в панічному страху бігли вулицями, щоб «поліційна» година — 10 год. вечора — не застала їх на вулиці... А то там, то тут, із дворів Чека — з Епархіяльної школи на Єлисаветинській, із двора будинку Гетьмана на Інститутській, із дворів затишних будинків на Садовій, чутно було постріли — йшов розстріл «буржуїв»... Хто міг — тікав із Києва на село, в далекі околиці, але ж то була тактика струсів. Червоний терор стояв над Києвом.

Раптом, несподівано ясним літнім днем кінця серпня, щось сталось — і большевики самі, без пострілу, спішно покинули Київ. А на другий день, 30. серпня, до Києва одночасно вступали українські частини з Житомирського шосе і добровольці Денікіна з-за Дніпра. Синьо-жовті прапори, що несли з собою Вільну, Незалежну і Соборну Україну — і трикольорові, що несли єдину й неподільну Росію.

Київ опинився під владою добровольців. Багато лиха зазнав він. Почалось переслідування всього, що нагадувало Україну, ліквідували українські школи, українську Академію Наук. Проте жила надія на те, що це лише тимчасове. Недалеко на заході стояли українські війська, і просочувались чутки про якісь переговори з деніківцями, про можливість зміни.

Місто хвилювали дослідження багатьох місць, де відбувались були розстріли; виявилось, що жертв закопували на місці, в дворах, садах. Маси відкопаних трупів хоронили тепер урочисто на цвинтарях; родичі та знайомі впізнавали їх, але частина залишалась невиявленою — «імена же їх Ти, Господи, віси».

Ми жили на Печерську, досить ізольовано від усіх, і навіть чутки, які хвилювали місто, пізно доходили до нас. Вранці 1. жовтня (ст. ст.), на свято Покрови, мені треба було поїхати до Старого міста, до Великої Володимирської вулиці. Трамвай, що йшов Микольською вулицею, ледве посувався — і зупинився. Дивлюсь у вікно — і не розумію, що сталося: назустріч, з міста, іде без кінця і краю народ, наче на прощу: від стіни будинків до стіни будинків на протилежній стороні вулиці. Старі, молоді, діти, обличчя схвильовані, ідуть рівним, але досить спішним кроком. Питаю кондуктора — що це? — він нічого не відповів. Нарешті трамвай потроху пішов. Натовп не зменшився. Люди йшли всіма вулицями — від Хрещатика до Печерська. Не заставши дома тих, кого я шукала, я повернулась додому, а за деякий час до нас прийшов знайомий і розповів, що трапилось у місті: війська вийшли з Києва, бо десь у напрямі Житомира большевики зробили прорив і загрожували оточити денікінців у Києві. Зранку 1. жовтня на Житомирському шосе з'явились передові розвідочні вершники большевиків — і населення, наче за якоюсь командою, спішно кидало помешкання і без речей або з ручними клунками та валізочками пішло за Дніпро. Наш знайомий теж ішов і дорогою зайшов до мене. Я пішла проводити його. Такої картини я ніколи не забуду. Здавалось — весь Київ ішов за Дніпро. Багатотисячна маса людей спокійно, мовчки йшла Микольською вулицею, потім — по шосе до Ланцюгового моста, і далі — на Миколаївську слобідку і далі, далі на Чернігівщину, на Полтавщину... Зупинитись, щоб повернути додому не було можливо, бо натовп заливав ущерть широчину шосе — як неможливо зайти до переповненої церкви, коли по закінченні служби виходять з неї. І так ішли з ранку до ночі. Я бачила десятки, сотні знайомих з усіх шарів суспільства — старих, молодих. Ректор Університету з старенькою дружиною, що спиралась на його руку, професори, відомі лікарі, адвокати, педаґоґи, молодь — студенти, жінки з хусточками на головах, чоловіки — видно, ремісники, здебільшого без речей, немов на прогулянку, але дехто — з вузликами, валізами, вели за руки малих дітей, матері несли немовлят. Лише біля Дніпра змогла я повернути і поволі, тримаючись краю берега, дійти додому.

Два дні проминули «благополучно». До Печерська большевики не заходили, а в окупованих частинах тримались тихо, видно їх було в місті небагато, і вони не почували себе міцно та чогось вичікували. Якщо не помиляюсь, 4. жовтня прийшов до мене знайомий і розповів, що він прийшов з Дарниці; там стоять денікінські частини, і від них стало відомо про переговори з большевиками: якщо ці не звільнять добровільно міста — почнеться бомбардування Києва, перш за все — Печерська, і на лівому березі Дніпра вже стоять тяжкі гармати. Він переконував мене покинути Київ і казав, що мені вже забезпечено місце в Дарниці. «Кімната?» — наївно спитала я; він посміхнувся — не кімната, а місце на підлозі, яке охороняють двоє з наших знайомих.

Холодним ранком наступного дня я покинула Київ. Це був вже четвертий день евакуації — а натовп на шосе був, може, трохи менший, ніж на Покрову. Так само, мовчки, з сумними обличчями, ішли до Ланцюгового мосту, де натовп збільшувався тими, що йшли набережним шосе, з Подолу. Від Микольської слобідки до Дарниці курсувала вузькоколійна залізниця — паротяг із кількома відкритими плятформами, на які, поруч з якимсь крамом, мостились люди. Так доїхали до Дарниці. На стації стояла череда поїздів, в яких жило всякого роду начальство і взагалі привілейовані особи. Окремий вагон мав митрополит Антоній Храповицький зі своїм штатом.

Цілком окремим життям жила сама Дарниця: все дачне поселення являло суцільний табір: наче на ярмарку, не можна було пройти вулицями, вщерть заповненими народом. Жили не лише в усіх будинках, де були використані всі коридори й кухні, але й на верандах, бальконах, під бальконами, в коморах, повітках, під кущами, деревами. Вся ця маса люду жила якимсь незвичайним життям: обличчя були серйозні, зосереджені, не чутно було ні крику, ні лайки. Всі покинули, охоплені одним спільним прагненням, свої помешкання, речі, те, що було дороге, коштовне. Покинули не лише предмети розкоші — прийшли перед зимою в одних убраннях, без переміни, без теплих одягів — і не журились, що покинули все ворогові. Були родини з дітьми, яким загрожувала застуда, але батьки не побоялись цієї загрози. Вже на другий день перебування в Дарниці почався якщо не голод, то в усякому разі недостача їжі; почали ходити в сусідні села, по хліб, молоко, картоплю.

Мені дійсно пощастило: невеличка ґрупа знайомих енерґійно обороняла зарезервоване для мене місце на підлозі, в маленькій кімнатці дачного будинку; всі спали покотом і були щасливі, бо на дворі було завчасно холодно і вогко.

Дарниця не могла вмістити всіх утікачів із Києва: народні хвилі котились далі — в напрямі на Курськ залили вони Бровари, в напрямі на Полтаву — Боришпіль. Там, — оповідали пізніш, — була така сама ситуація, як і в Дарниці.

Настав вечір. Майже всі втікачі пішли на високий горбок, за Дарницею, з якого було видно вечірні вогні Києва. Там вони стояли й чекали: почнеться бомбардування Києва, чи ні? Вечір пройшов тихо. На другий день прийшла вістка, що большевики без бою покинули Київ. Почалось радісне повертання до Києва. Протягом кількох днів по вулицях Києва йшли зворотні ґрупи людей, що повертали — хто з Дарниці, хто з Боришполя.

Звичайно, нічого реального цей масовий вихід із Києва не дав, але він мав велике значення моральне: це був масовий протест проти большевицької окупації, і так зрозуміли його й большевики: коли вони знов захопили Україну, на допитах, під час слідства, довгий час питали вони — чому виходили з Києва в 1919 році? Безперечно, в масі втікачів було чимало совєтських аґентів, які спостерігали, хто виходив.

Цей «великий ісход» має інтерес іще з іншої точки зору. Це був, так би мовити, прообраз того масового руху, який охопив Україну в 1943 р., коли так само кидали люди свої мешкання, речі, все, що було цінне, і йшли голі й босі назустріч невідомому, на мізерію, небезпеку, на поневіряння в чужій землі, часто — назустріч смерті! Яка мусить бути сила ненависти, щоб примусити людей добровільно покинути батьківщину, все, що було дороге — і стати жебраками в чужій землі!

Н. Д.

ВСІ СИЛИ СПРАВДІ ПРОҐРЕСИВНОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО СВІТУ ПОВИННІ БУТИ ЗМОБІЛІЗОВАНІ ТА СКЕРОВАНІ НА ПОВНИЙ РОЗВАЛ РОСІЙСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ ІМПЕРІЇ — ЦІЄЇ НАЙБІЛЬШОЇ КОЛОНІЯЛЬНОЇ ПОНЕВОЛЮВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ.

Довкола подій в Мюнхені:

Українське громадянство засуджує розкольницьку дію «Двійки»

ДАЛЬШИЙ ВЕЛИКИЙ НАПЛИВ ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ «ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ» — НАЙКРАЩА ВІДПОВІДЬ СЕПАРАТНІЙ «ДВІЙЦІ» І АВТОРАМ «МАЛОГО ҐЕСЛЕРА І ПАЛИЦІ».

НІМЕЧЧИНА

Високоповажаний Пане Редакторе!

Події, які виникли в середині ОУН(р), є досить смутні для всієї української суспільности, а особливо для нас, її симпатиків, і, безперечно, більш ніж відрадні для всіх ворогів українства. І це саме тому, що, як усе українство, так і всі його вороги свідомо розуміють, що саме ОУН(р) Степана Бандери є серед усіх чисельних українських партій не тільки найміцніша організаційно, але й до кінця найпослідовніша в своїх вимогах до наших ворогів і найспроможніша не тільки вибороти, а й створити і закріпити Українську Соборну Державу... У минулому наші невдачі обумовлювались недостатньою кількістю провідної верстви та її невмінням керувати. У майбутньому, навпаки, нашим державним потягненням загрожує черезчур велика кількість розполітикованих плебейських отаманів. Із подій стає ясним, що має об'явитись новий отаман. Отаманія — це наша національна хороба...

... Сталася подія, яку можна, хіба, порівняти з тою, коли чоловік, надягнувши нову одежину, якось згубить декілька ґудзиків. Від ОУН(р) відірвалося декілька людей-ґудзиків. І це все. Отож, не думається, щоб ОУН(р) Степана Бандери від цього потерпіла великий землетрус.

М. Шписцінскі

*

... Вже віддавна горобці з дахів цьвіркали, що в Мюнхені не все гаразд, що забагато «ходів» і кон'юнктурних поплентачів засіло хоч би на самій Дахауерштрассе, які голосно і відтверто критикують всіх і все, яким не подобаються поодинокі особи в Проводі...

Ясно, що в таких обставинах створення Колеґії для, як наш загал думав, виметення сміття за пороги наших мюнхенських домівок і викинення брукового ідеологічного баляству з ЗП УГВР, — здавалось нам явищем відрадним, і ми навіть тішились, що робитиме це не Бандера, так часто і неслушно оспівуваний «диктатором», сам, але ціла Колеґія...

Сьогоднішній «Український Самостійник» аж пінеться, щоб переконати читачів про неморальність поведінки т. зв. «бандерівців». Пишуть сьогодні про право кия, про фізичне тероризування забуваючи, що вони самі **перші**, а не Бандера, цей закон сили пропаґували і освячували. Вкравши підступно «Український Самостійник» у власника, нарікають на здогадну неморальність противника. У відповідь на лист д-ра Васьковича з пропозицією передання справи «УС» на вирішення українського третейського суду відповідають устами д-ра Ріпецького, ставляючи провокаційні і для кожної здорово думаючої людини неприємливі умовини. Хай самі зречуться від назви «Українського Самостійника», якою в ганебний і низький спосіб намагаються впровадити в блуд читачів і ловити душі і видають новий часопис...

«Праця» т. зв. «Колеґії» занадто грубими нитками шита, щоб здорово і логічно думаюча людина в ній не розібралась. Всякі брехні, провокації (а є їх не мало), перекручування фактів, пускання сльозинок і безвідповідальне покликування на волю Краю дуже прозорі і з короткими ногами. На цей гачок зловиться лише дурень або опортуніст...

Н. Н.

*

... Засуджуємо, як ганебний вчинок, розкольницьку діяльність пп. Л. Ребета та З. Матли, а також ред. З. Пеленського і Ко, сепаратна діяльність яких розрахована на ліквідацію ЗЧ ОУН. Нищення нашого самостійницького руху, скероване на усунення від проводу ЗЧ ОУН головного Провідника С. Бандери і нищення його заслуженого перед народом авторитету... Треба бути надто наївним, або навіть безглуздим, щоб повірити в доброзичливість постави, вчинків і дій пп. Л. Ребета, З. Матли та З. Пеленського...

Б. Ю.

*

... Прочитавши «Український Самостійник» і «Шлях Перемоги» я по довших застановах прийшов до такого переконання: Колеґія двійки уповноважених поступила не по-українськи і не згідно з воюючим Краєм та усіх українців, які страждають під советсько-большевицьким ярмом... Нам усім добре відомо, яким більмом на сьогодні для большевицької Москви є ім'я С. Бандери. Його з усіх сторін хочуть підступити, щоб знищити. Але дай Боже нам усім дійти до порозуміння і об'єднатися коло справжнього борця за Батьківщину та віддати йому належне те, що він заслуговує.

... І ще раз підтверджую, що я не належав і не належу до жодного партійного угрупування, але йду за вірним сином нашої України, який направду хоче добра для всього українського народу, тому я від сьогодні відмовляюсь від часопису «Український Самостійник»... Прикро мені і жалко дуже, що «Український Самостійник» сплюндрований...

Борис Шадир

БЕЛЬҐІЯ

Як бувший симпатик і передплатник «Українського Самостійника», довідавшись про останні події, відмовляюсь від нього і не хочу більше читати... (далі йде відпис листа висланого до теперішнього «УС»).

Козій, гірник, вуглекоп.

США

...Я є один з тих кількох бувших в'язнів німецьких концтаборів, які у 1949 році своєю позичкою грошей (отриманих від німців, як відшкодування) уможливили появу «Українського Самостійника». І ось тепер довідавшись про те, що «Український Самостійник», як колись перед ним «Українську Трибуну» привласнили політичні «гешефтмахери», не можу стриматись, щоб не відповісти їм на їхнє «прохання» «з'ясовувати в дописах з місць ставлення української громадськости до актуальних питань»...

... Це ж нечуване нахабство — привласнити чуже майно, а тоді ще й обвинувачувати потерпілого в тому, що перешкоджає злодіям у їхніх замірах. Чи знає хтось такий випадок, щоб злодій, який поповнив злочин, апелював після цього до потерпілого, щоб він той злочин апробував? А таких саме метод вживають «редактори» вкраденого «Самостійника», дотримуючись, очевидно, принципу «тримайте злодія»... Чи їм пристало говорити про етичні методи? — тим, які покликали німецьку поліцію, щоб відібрати у представників їхнє добро?!...

... Щодо С. Бандери, якого «ненавидять в Краю», ми вже читали в Німеччині ще у 1947 році в «демократичній» газеті «На чужині»; що ж до антисемітизму «частини» ОУН, то тут теж маємо аналогію з української історії: хмельниччина — антисемітизм, петлюрівщина — антисемітизм, а тепер «бандерівщина» — антисемітизм. Одним словом — усі, що безкомпромісово боролися й борються за вільну Україну — антисеміти! Гадаю, що коментарі до цих аналогій зайві...

В. Коваль

*

...Висилаю Вам ордером 6.00 (шість) дол. з розрахунком: 3.00 (три) дол. на передплату «Шлях Перемоги» та 3.00 (три) дол. на пресовий фонд... Я, як прихильник революційно-визвольного руху, вповні піддержую становище Вашого часопису відносно подій останнього часу і дискримінаційної політики супроти ЗЧ ОУН. Я вважаю потягнення «Двійки Уповноважених» суперечне з честю і моралю революціонера, з одної сторони, а з другої — ці їх потягнення не йдуть на користь ані українській справі, ані визвольно-революційному рухові...

Александер Блашків

*

Крім листів наших читачів та симпатиків, звернених безпосередньо до нас, ми одержуємо також багато листів з копіями їхніх звернень до теперішніх видавців «УС», з проханням до нас їх опублікувати. На жаль не маємо змоги ці всі прохання задовольнити, але для зразку уривки з деяких містимо:

... Сьогодня понеділок, 15-го березня 1954 р., я одержав перше число Вашого «Самостійника» з датою 28-го лютого 1954 р. (дякувати нема за що). Про події і сепаратну дію двох псевдо «вождів» др. Л. Ребета та З. Матли мені було відомо кілька днів пізніше від дня злочинної дії повище згаданих двох збанкротованих націоналістів, які захворіли на манію «вождів» і які хочуть розбити на закордоні найтвердіший самостійницький фронт, яким являються ЗЧ ОУН під проводом Степана Бандери (чия це робота?)...

Отже ще раз прошу **не висилайте** мені більше Вашого «Самостійника». Прошу відрахувати скільки Вам належиться за вислані до мене числа, а решту прошу **передати** В-ву «Шлях Перемоги», рівнож прошу передати В-ву «Шлях Перемоги« в листі згаданих $ 7.00 на Визвольний Фонд, які я вислав разом з передплатою...

Остаюсь до Вас з пошаною, на яку собі заслуговуєте.

М. Бачара

*

...З одержанням цього листа прошу на майбутнє не присилати мені часопису «Український Самостійник» і решту передплати передати видавництву «Шлях Перемоги»...

Сергій Шкуть

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

... Ми, українська громада табору Смалмстовн, Лонгтовн, зібрані на сьогоднішних сходинах, дня 14. березня 1954 р. схвалюємо слідучі резолюції та займаємо становище до «Українського Самостійника», як слідує:

1. Ознайомившись з подіями, які заіснували у В-ві «Український Самостійник», гостро засуджуємо особу п. М. Ріпецького, який привласнив В-во «Українського Самостійника» та на сторінках цієї ж газети появляються статті, які несуть незгоду серед нашої еміґрації, яка перебуває закордонами нашої Батьківщини — України.

2. Категорично відмовляємо закуп «Українського Самостійника», який є очолений особою п. М. Ріпецького та який веде розкольницьку роботу серед нашого патріотичного українства, а на місце беремо газету «Шлях Перемоги» та стаємо її передплатниками і запевняємо із нашого боку допомогу матеріяльну й моральну.

3. Ми свідомі із того, що п. М. Ріпецькому та йому подібним панам є надто відомо, які фінансові допомоги вложила наша спільнота Великобританії та включаючи сюди і нашу громаду, яка ніколи не відмовила В-ві «Українського Самостійника» своєї допомоги. Даючи багаторазову фінансову допомогу з надією, що цей же «Український Самостійник» служитиме нашій спільноті, перебуваючій на еміґрації, але кінцево приходимо до висновку та й стверджуємо, що п. М. Ріпецький обернув цю газету на розбиття Українського Визвольного Руху за кордоном, що ми уважаємо огидною роботою п. М. Ріпецького та цих усіх, які пішли йому з допомогою...

За Громадський Комітет:
І. Тригук — голова, **М. Андріїв** — секретар, **Б. Єверида** — член.

*

... Заслухавши доповіді та дискусії над ними, збори одноголосно схвалюють в присутності 36 осіб слідуюче:

1. Збори українців м. Болтон підтверджують вірність проводові ЗЧ ОУН, послух і вірність її голові С. Бандері та закликають всю українську еміґрацію та всіх патріотів бути вірними і одностайними Проводові ЗЧ ОУН.

2. Збори висловлюють одноголосно думку, що надалі будуть високо держати прапор безкомпромісової боротьби під проводом ОУН(р) та її провідником С. Бандерою...

4. З приводу шкідливої і підривної роботи пп. Ребета й Матли Збори вважають їхній почин як відступницький, а їхню скеровану роботу на розбиття ЗЧ ОУН, — як злочинну і ворожу українській визвольній справі...

Президія Зборів:
Й. Ґенсіцкий — голова, **М. Керкош** — член, **Т. Гаврилів** — секретар.

*

... Багато моїх друзів, котрі були раніше передплатниками бувшого «Українського Самостійника», дістають Ваш часопис «Шлях Перемоги», а я був тої думки, що його також одержу, але бачу, що мабуть (в час цієї негідної спроби)... десь моя адреса затратилась. Цим прошу Вас висилати на понижче подану адресу часопис. Ваш часопис стоїть на правильній дорозі, а тим самим стоїть на правильній дорозі Провід ЗЧ ОУН під головуванням С. Бандери.

... Працюйте ще більш наполегливо, як досі, бо з Вами незлічимі тисячі українських патріотів. Ви вибрали одинокий правильний шлях, але шлях тяжкий, шлях чесний. Після спроби провокативної Двійки ще більш зросло число прихильників визвольно-революційного фронту...

Т. Козубовський

*

... Українці не бачили того, щоб п. С. Бандера будь-які справи віддавав під суд чужинцям. Зате маємо змогу бачити «Двійку» в перші дні своєї «політики», — віддали справу до німецьких рук...

Ксьондзик Григорій

*

З копії листа до теперішнього «УС» і п. М. Ріпецького:

... Ось цим повідомляю Вас, що я перестав бути кольпортером Вашої газети, ще від дня 20-го лютого ц. р. і в дальшому прошу не пересилати на мою адресу, бо за неї не несу відповідальности, як кольпортер.

Бажаючи висилати газету на мою адресу Ви були з чемности зобов'язані мене запитати, чи я останусь кольпортером теперішнього «Українського Самостійника». Але у Вас тої чемности не було і Ви нахабно висилаєте, не знаючи, чи я її бажаю в дальшму кольпортувати, чи ні.

Шкода від Вас цієї чемности ждати, бо у Вас її взагалі, як бачу, не має. Якщо б у Вас була чемність і мужність, чиста хлопська, то Ви, бувши лише фірмантом, були б не надужили свого права...

Ваша, пане Ріпецький, ганебна робота засуджена кожним чесним українцем. Ви, пане Ріпецький, допомагаєте не кому іншому, а тільки нашим найлютішим ворогам компромітувати українську визвольну революційну справу. Я, як звичайний робітник, вже не дивуюсь тим, як казав наш геній Т. Шевченко, «СУЄВОЛАМ», себто, сепаратній Двійці пп. Ребета і Матли, бо в цих панів не відсьогодні виявлена **жадоба** до влади, а ніщо інше...

Подумайте пане Ріпецький, коли про Вашу роботу довідалися читачі, ось ті многі прихильники бувшого «УС», котрі щиро жертвували на його розбудову, — скільки прокльонів сипалось у Вашу сторону!...

Смішно звучить від Вас, що Ви підчинились волі Краю. Як Ви це розумієте? Хіба ж ми, многі прихильники українського визвольного руху, є проти Краю, а тільки в Мюнхені зібралися кілька людей, котрі є вірні Краєві?...

П. Данільчук

Українїка

В останньому часі ми зауважили в чужинецькій пресі такі замітки та статті, що стосуються до української проблематики:

Австрійський щоденник «Кляйне Цайтунґ», що виходить у Кляґенфурті, помістив в 44. числі за 23. 2. 54 р. статтю про резистанс у Середній і Східній Европі. В статті є присвячене окреме місце для Української Повстанської Армії, яку оцінюється, як одну з найбільших партизанських армій. Як одиноку ілюстрацію до статті подано знимку сл. пам. ген.-хор. Тараса Чупринки.

Німецькі ганноверські газети «Альґемайне Цайтунґ» (ч. 48-6, за 26. 2. 54) і «Ґанноверше Прессе» (ч. 48, за 26. 2. 54) вмістили звідомлення про події в таборі Бухгольц стосовно до непрошеної гостини советських офіцерів.

Мюнхенська газета «Зюддойче Цайтунг» в числі 54. за 6-7 3. ц. р. помістила велику статтю Іммануеля Бірнбавма п. з. «Чому Крим переходить до України». В статті, що ілюстрована окремою картою України, розглядається історію національної політики Кремля в зовсім об'єктивному світлі, узгляднюючи при тому особливо політику Москви супроти України. Згадується між іншим історію, коли то українці вимагали повернення українських повітів з Орловської області і як їх за це замарковано націоналістами.

Далі розглядається історію Криму та події зв'язані з святкуванням 300-ліття Переяславського договору. Автор стверджує, що після висилення татарів з Криму, більшість населення становили українці, і також з господарського боку Крим був фактично частиною України. Рішення Кремля, отже, закріплює лише існуючий стан і не вносить практично жодних змін у дійсності строго московського централізму в цілому СССР. Але, як політичний жест, цей крок Москви є маркантним.

В американській газеті «Нюйорк Таймс» за 16. 3. 1954 р. був поміщений у відділі «листи до редакції» лист Івана Рудницького, в якому автор спростовує неправильні дані про стосунок Криму до України і СССР, що були опубліковані в тій газеті за 1. 3. 1954 р.

Ця ж газета в числі за 23. 3. 1954 помістила статтю про приїзд 66 еміґрантів, втікачів з-поза залізної заслони. В тій статті описується між іншим про члена рейдуючого відділу УПА Еміля Висовського.

В під'яремній Україні

За совєтською пресою і радіо

* 17. 3. В різних містах України до нового виробничого сезону готуються понад 500 маслосировиробних заводів. В поточному році до ладу стануть ще 24 нових заводи. Вони дадуть країні тисячі тонн продукції. Але та продукція призначена не для українців. Частина заводів уже відвантажила свою вироблену продукцію до індустрійних центрів Російської Федерації.

* 18. 3. В Криму, на Херсонщині, в Полтавській, Дніпропетровській та інших областях України розгорнулися весняні посівні роботи. У рільничі бриґади кинено, замість хліба, тисячі комуністичних аґітаторів і пропаґандистів.

* 19. 3. В Севастополі закінчилася відбудова будинку, в якому міститься панорама оборони Севастополя часів російсько-турецької війни. Мистці приступили до відмалювання наново знищеної панорами. Творцем її був видатний маляр Руго.

* 20. 3. Розпочався реґулярний пасажирський рух пароплавів на Дніпрі від Запоріжжя до Лисої Гори. На цьому відтинку Дніпро зовсім очистився від криги.

У південні райони Криму прибули вже Дніпром рибалки, які розпочнуть ловлю риби. Рибу ловити будуть, а їсти... хай забудуть.

* 21. 3. В Києві відбулося засідання Виборчої комісії УССР по виборах до Верховної Ради СССР. З доповіддю виступив секретар комісії Колосова. Вона оповіла, що ніяких порушень під час виборів виборчих прав не було. Всі 147 кандитатів до депутатів від УССР одностайно вибрані демократичним голосуванням. Наша газета про цю «демократію» вже писала.

* 21. 3. Указом Президії Верховної Ради УССР почесне звання заслуженого діяча науки УССР присвоєно докторові медичних наук, директорові Київського стамотологічного інституту **Корчакові** Олександру Кириловичу.

* 21. 3. В Станиславові вийшли з друку (з-під дрюку, дрючка, — прим. скл.) брошури передовиків сільського господарства області. Бриґадир тракторної бриґади Гніздецької МТС Нікіфоров у брошурі «Досвід організації праці тракторної бриґади» оповідає про успіхи вирощування високих урожаїв зернових і технічних культур протягом 6-ти років. Написавши, Нікіфоров вийде на «науку», як це практикується в СССР, а колгоспникам треба буде тягти на плечах його «досвід».

* 22. 3. «Єднання братерської літератури» — під таким наголовком випущено збірку Академією наук УССР, що її складено в Інституті літератури ім. Шевченка. Збірка присвячена 300-літтю «возз'єднання» України з Росією.

* 22. 3. Харківський художній інститут організував в клюбі Ков'ягівської МТС виставку, присвячену 300-літтю «возз'єднання» України з Росією. В залі для глядачів виставлено до 150 експонатів, образів, акварель, афорти та інше, які оповідають про «непорушну дружбу» русского і українського народів. Виставку вирішено залишити напостійно. На ганьбу Москві і на виклик в українців помсти за кривду, яку заподіяла Москва Україні!

* 23. 3. Цукровий Ходорівський комбінат на Дрогобиччині славиться своїм цукром високої якости. Цукор має великий попит і запотребування в магазинах Москви, Ленінграду, Ярославля, Горького та в інших містах СССР. Цукроварники Ходорівщини змагаються зараз з цукровиками м. Москви, щоб більше в її, московську, пельку дати українського цукру.

* 23. 3. Як повідомляє совєтська преса, молоді поети і письменники Дрогобиччини активно готуються до великого свята 300-річчя «возз'єднання» України з Росією. Нові вірші на ту тему написали молоді поети Григорій Кравець та Микола Ільницький. Молодий поет М. Титаренко написав «Думу про возз'єднання України з Росією». Гіркі мають бути ті думи!

* 24. 3. У Києві, в залі засідань Верховної Ради УССР, 23. 3. розпочався 18-й з'їзд компартії України. На порядку денному Звіт ЦК КП України, Звіт ревізійної комісії, Вибори ЦК КП та ревізійної комісії. З доповіддю про працю ЦК КП України виступив перший секретар ЦК Кириченко.

По СССР і поневолених ним країнах

Хроніка подій

* 19. 3. В Москві, у Колонній залі, відбувається 13-ий пленум ВЦСПС. В роботі пленуму беруть участь голови і працівники профспілкових комітетів підприємств, МТС-ів, машинобудівельних заводів, обласних комітетів профспілок та інш. З доповіддю виступив голова ВЦСПС Шверник.

* 20. 3. В с. Нікольське, Московської области, за 47 кілометрів від Москви, о 6-ій годині вечора, з великим гуком на твердий ґрунт упав кам'яний метеорит. (Шкода, що не впав на Кремль! — прим. скл.). Метеорит розпався на дрібні кусники в радіюсі 20 кілометрів. Комітетові по дослідах над метеоритами доставлено 50 відламків вагою до 1 кг.

Подібний випадок стався біля Москви в 1812 році в с. Бородіно.

* 20. 3. В Акмолінській області СССР МТС-и, колгоспи і радгоспи біжучого року повинні розорати і засіяти під яру пшеницю 115.000 га цілини. За 2 наступних роки буде розорано цілинних земель 725.000 га. В МТС-ах області тепер підготовляється 2.370 механізаторів.

* 20. 3. В Москві продовжує свою працю 12-й з'їзд ВЛКСМ, який розпочався 19. 3. ц. р. Комсомол тепер об'єднує 18 мільйонів комсомольців. На з'їзд прибуло понад 1300 делеґатів. В зв'язку із з'їздом, на його честь буцім то було подано до комсомолу 400 тис. заяв від молоді, яка заявила згоду «добровільно» їхати опановувати цілину і перелоги.

* 21. 3. В Хабаровську відкрилася нова аеростанція. Це є гарна двохповерхова будівля. Там є ресторан, пошта, телеграф, ощадна каса. Поряд з станцією збудовано новий готель.

22. 3. В Ташкенті відбувся черговий пленум ЦК КП Узбекістану. Доповідь виголосив перший секретар ЦК КП Неязов. Пленум схвалив рішення про дальше піднесення розвитку бавовництва в Узбекістані. В праці пленуму взяв участь Мікоян А.

* 22. 3. В Ерівані (Вірменія) в Домі працівників мистецтва, розпочався 4-й з'їзд Союзу советських малярів Вірменії. З доповіддю про діяльність Союзу виступив артист республіки Дюр Джан.

* 22. 3. Президія Верховної Ради СССР призначила Солода Данила Семеновича надзвичайним посланцем і уповноваженим від СССР до Єгипту.

* 24. 3. Міністерство торгівлі СССР організує спеціяльний кабінет для вивчення асортиментів і якостей тканин, які поступають з підприємств до торгівлі. В новостворених областях РСФСР, до яких належать Арзамаська, Балашівська, Білгородська, Каменська та Липецька — значно поширюється торговельна сітка. На ту ціль асиґновано 10.000.000 карб.

* 25. 3. Начальник Головного управління молочарської та молочарсько-консервної промисловости СССР заявив, що у цьому році вперше організується виріб стерилізованого згущеного молока. Збільшується продукція кефіру, молока з цукром, какао і кави. В цьому році передаються до експлоатації молочарські заводи в Москві, Ворошиловграді, Ялті, Одесі, в Полтавській та Хмельницькій областях.

* 25. 3. В Алма-Ата відбулась чергова сесія Верховної Ради Казахської ССР. Сесія розглянула організаційні питання та затвердила укази Президії Верховної Ради Казахської ССР. На голову Президії Верховної Ради Казахської ССР обрано Ундасимова Нурту Ландибаєвича.

Репортаж:

В столиці Зах. Німеччини українці рідкі гості

(З ПОДОРОЖНІХ НОТАТОК: «В ПОЧЕКАЛЬНІ ЧАСУ»)

Перед нами столиця Зах. Німеччини — Бонн

Дорога з Франкфурту до Майнцу — це, мабуть, в Німеччині найбільш нудна дорога. Поїзд мчить по одноманітній рівнині, а льокомотива його викидає снопи густого диму, переповненого дрібними шматками вугілля, що вдирається в кожну щілину і брудить вікна, двері та визираючих з вікон цікавих подорожніх. Сільськогосподарська Баварія все ж таки більш технічно розвинена. Таких льокомотивів в електрофікованій Баварії сьогодні вже майже не зустрінете.

Зате, починаючи з Майнцу, подорожній дістає повне відшкодування за його нудьгування протягом години. Мов у кінотеатрі, пересуваються перед ним чудові картини «старого діда» Райну, на хвилях якого пливуть численні порожні або навантажені всяким добром барки, уквітчані різнокольоровими прапорами. На природньому екрані замість декорацій видно рельєфні береги Райну, пошматовані, тепер порожніми, виноградниками. Для відпочинку очей, часдо-часу появляється історична картина, — зарослі мохом і кущами розвалени замків. Буває й таке, що на скелі, мов приклеєний модель, красується мальовнича палата, збудована в історичному стилі, мури якої видержали пробу століть і служать ще далі модерним нащадкам колишніх оборонців винородних скель.

Кожний кілометр дороги вздовж ріки Райну зв'язаний з якоюсь леґендою, переказом чи історичною подією. Оглядаючи через вікно вагону все нові й нові картини, їх можна собі також озвучувати, згадуючи в пам'яті всі ті леґенди й історії, зв'язані з ними.

Не знаю, чи комусь з подорожніх вдалося дорахувати всі замки і їх розвалини до кінця. Скільки я туди не проїздив уже, завжди десь посередині дороги з захопленням забуваю, на якому числі я зупинився. Чи це було 12, 15, чи може більше.

Під час цієї дороги можна також побачити в цій чудовій долині, що пронесла своїми хвилями в море не один струмок крови французьких чи німецьких вояків, не одну цікаву річ. Немов у викладовій залі, тут зведені на одній картині і показані всі середники транспорту. Сплавна ріка несе на своїх хвилях численні човни, барки, кораблі; залізнодорожні лінії, що в'ються по обох боках русла, прорізаючи прибережні скелі, стрясаються часто під тягаром сталевих вуживпоїздів, а биті шляхи, якими вже від віків користались тут люди, переповнені всякого роду возами, автами, мотоциклями, роверами, а часом й пішоходами. На цьому відтинку дороги між Майнцом і Бонном можна побачити також в мініятюрі віддзеркалення політичної ситуації сьогоднішньої Німеччини. В Майнці можна зустріти ще — менші або більші групи американських вояків, бо кілька кілометрів перед ним кінчається їх зона. Але французькі однострої появляються вже тут частіше і чим далі на північ, число їх збільшується. У Бонні сидять вже англійці.

Треба, однак, ствердити, що англійці дуже відрізняються від інших окупантів в Німеччині. В англійській зоні одностроїв не дуже часто побачите. В Бонні взагалі не видно чужих військових одностроїв і це додає Західньо-Німецькій столиці дещо поваги.

Українців тут важко знайти

Бонн — веселе місто. Багато зелені, садків, городів. Будинки невеличкі, розміщені при вузьких крутих провулках. Це типове мале містечко, в якому здавна жили переважно студенти, пенсіоновані урядовці, а також невеликий гарнізон кінноти. Тепер, завдяки історичним подіям, Бонн просто через ніч перетворився в столицю однієї з найбільших европейських країн. Ця кар'єра містечка Бонн, що сталася за такий короткий час, не могла однак з таким темпом перетворити провінційне містечко в мільйонове місто. Хоч по його вулицях ходять сьогодні міністри, амбасадори, аташе, — його вигляд перетворюється надто повільно. Нові модерні будинки, що з кожним днем зростають у різних кінцях міста, не всилі ще заповнити собою всього образу. По крутих старих вуличках, біля яких стоять старенькі невеличкі будинки, їздять ще далі миршаві трамваєві вагони марки і типу минулого століття.

На вулицях цього скупченого містечка і водночас — великої столиці — Бонну чути сьогодні всяку мову. Мабуть, немає жадного державного народу в сьогоднішньому світі, офіційні і неофіційні представники якого не крутилися б сьогодні по Бонні. Навіть Кремль подбав, щоб у зненавидженому для нього західньо-німецькому центрі сидів його півофіційний рупор — цим разом у вигляді польського пресового аґента. Не бракує тут також чужинців — еміґрантів із східньої Европи, а деякі з них навіть належать до журналістичних кадрів, яких тепер нараховується в Бонні понад 800. Одначе, серед тих чужинців дуже важко знайти українців. Не можна сказати, що їх тут зовсім не має; є д-р Макарушка в «Банку для Вигнанців і пошкодованих», є три українських студенти, що закінчують тут свої студі; є один українець, що працює в уряді та інша родина, що всякими способами пробивається через життя. Відшукати їх є досить важко, а зібрати докупи, мабуть, неможливо. Важке життя розділило їх і ще більше відчужило від національного життя української еміґрації. Може не завжди, може не всіх, але стан невеселий.

Здавалося б, що українська політична еміґрація, що в Німеччині не є вже так мало чисельною, подбає, щоб в Бонні сиділо декілька представників українського політичного життя, які втримували б контакт з політичними чинниками західнього світу. Так, як це роблять інші національности: поляки, росіяни, мадяри, румуни, чехи, словаки тощо. А українцям така неофіційна амбасада є більш потрібна, ніж комунебудь іншому. Завдяки тому, що в Бонні так слабо заступлена національно-визвольна справа українського народу, на кожному кроці тут зустрічається вороже нам русофільство. Тому такі слабі відгуки серед боннських політичних і журналістичних кіл на різні події в Україні; тому навіть пресові конференції не змогли зрушити інертности в цій ділянці. Думки ці, що насуваються мабуть кожному українцеві, який міряє кроками боннські вулички, українському загалові вже відомі. Можна б спитатись, лише: як довго ще треба нам чекати на виповнення тієї прогалини в Бонні?

По Бонні можна мандрувати днями. Там все знайдеться щось до оглядання. Нові будинки парляменту, нові будинки міністерств, старий замок з приміщенням у ньому університету, музей та навіть невеличка, але цікава будівля залізно-дорожнього двірця. Його тут часами називають з іронією «головним двірцем». Це роблять особливо приїжджі берлінці, франкфуртці або кельнські обивателі. Їхні міста дуже заздрісні, що вибір столиці не впав на них, але на Бонн, що навіть не має принаймні двох двірців.

Подібна ситуація як в Бонні стосовно української громади, існує і в Кельні. Тут, щоправда, українська громада нараховує дещо більше людей, але і їх важко відшукати і важко сподіватись знайти якусь більшу громадську чи політичну активність серед них.

ЛеБ

Власна кореспонденція «Шляху Перемоги» з США:

Декілька слів про гроші та інше

Дітройт, в березні 1954.

З цього найбільш кольоритного і найповнішого дивних контрастів міста я повинен написати барвний репортаж, скажім про фантастичну продукцію автомашин, літаків чи танків. Або про індіян, ще живих і живучих в околицях міста, або про озера і ліси мічіґанського штату. Але нехай вже другим разом. Автомашини ще довго будуть продукувати, індіяни живуть достатньо і щораз більше, з кожним днем визбуваються своєї дикости і стають заможними, хоч лінивими громадянами. Озера ще довго не висохнуть. Вони почекають на мене. Але справа, що мене мучить не може чекати. І мені треба говорити про неї. І, пробачте, треба говорити багато, бо в нас немає часу на короткі розмови. І ще одне, читаючи останні числа «Шляху Перемоги» я набираю переконання, що нас більше таких, які про ці справи хочуть говорити і говорять.

Мені ідеться про пресу. Власне про українську пресу. Я зовсім не думаю скривати факту, що події довкола «Українського Самостійника» і ситуація, витворена т. зв. «Двійкою», викликали в мене пригноблююче враження. Потішаюся тільки думкою, що я не осамітнений в цьому. Треба теж щиро признати, що є в нашому місті люди, і то не «двійкарі», що затирають руки і на радощах скачуть вище себе. Але ці скоки це вже їхня справа.

Це пригноблююче враження поволі розвівається, бо і з Мюнхену і з інших місцевостей і країн українського поселення приходять відомості, що скріплюють віру в здоровий інстинкт українського народу. Скріплюють віру в суть української революції і її провідників.

Розмови, дискусії, коментарі, припущення, здогади, заяви, постанови тягнуться і чергуються. Ведений журналістичним інстинктом я перевів декілька розмов на тему Мюнхему з людьми приналежними до різних громадських прошарків. І з такими, що причетні безпосередньо до революційного руху і з такими, що стоять осторонь, але повні симпатії до руху. Я розмовляв навіть з відкритими противниками. Мої співбесідники часами дуже гостро, часами стримано, але всі давали недвозначний вислів свого обурення на дію «Двійки». Противники одверто признають рацію Бандері і хвалять за те, що в «час зорієнтувався» і не дався втягнути в пастку. Я не збираюся аналізувати вислідів моєї анкети, зрештою дуже доривочної і зовсім не підготованої. Мені ідеться тільки про ствердження певних фактів, а саме таких, що тим, які вірили в дотеперішній провід українського революційного руху, сьогодні важко вмовити, що дотеперішні провідники Української Національної Революції вели українську спільноту до загибелі, що вони зрадники народу, що вони кнували підлу змову на згубу і знищення всіх революційних надбань українського народу і що вони злигалися з темними силами реакції і ворогами народу і що врешті тепер самі вони вороги народу, яких ім'я треба викреслити з історії і книг. Стиль комунікатів, чомусь шумно названих «комюніке», деякою частиною української преси.

А щодо української преси, то це дійсно справа часами трагічна і варта основнішої студії. Може колись все виявиться і стане відомим,хто що робив і на чий наказ, але тепер ще нічого невідомо і тільки треба здогадуватися, робити припущення і порівняння.

І, за Вашим дозволом, декілька порівнянь. Коли в 1946 р., після важких трудів і зусиль, постала в Мюнхені прекрасна газета «Українська Трибуна», предтечі теперішньої т. зв. «Двійки», довели до її загибелі. Газета ця, серед дуже бідних еміґраційних умов, виросла до потужної величини. Виросла до розмірів могутньої революційної зброї. І раптом, пригадую це з особистих переживань, в Редакції тієї газети почалися діяти дивні речі. Мені тільки тепер стають ясними багато ходів, що їх вживали «двійкарі» для опанування газети. Тільки тепер мені стає ясним, чому з редакційного складу «Української Трибуни» під різними претекстами вилітали старі співробітники, а їхні місця займали люди, що пресу знали з оповідання. Врешті прийшло до завалення «УТ». Рупор української революційної боротьби був на деякий час знищений. Той, кому на цьому залежало, був задоволений. На певний протяг часу українське революційне середовище залишилося без свого пресового органу. Не могло промовляти до своїх прихильників, не могло відстоювати своїх позицій.

Врешті постає «Український Самостійник», газета, що своїм ростом і розмахом викликала щирий подив між читачами і приклонниками і змушувала навіть противників шанувати її. Редактори «УС» виростали з наших очах до розмірів трохи чи не героїчних за їхню жертвенну роботу, беручи до уваги обставини серед яких вони працювали. І знову «УС» зріс до ролі важливого чинника української визвольної боротьби. Імовірно цього хтось знову не міг стерпіти, знову комусь це заважало. Знову хтось поставив на знищення тієї газети і ... знову хтось виграв цю ганебну гру. Але нащастя тільки на дуже короткий час. Треба щиро вітати рішення Проводу ЗЧ ОУН, що в місце знищеного «УС» негайно розпочав видавання нової газети, «Шляху Перемоги». І тут, власне, головна справа. Це вже третя з черги спроба на еміґрації видавати газету-орган українського революційного середовища. І ця спроба мусить бути остання і дійсно переможна. Справа в тому, щоб для тієї газети створити міцну і здорову фінансово-видавничу базу. Щоб забезпечити для неї безперебійне видавання, запевнити зростання «Шляху Перемоги», забезпечити для редакторів і адміністраційного складу відповідні побутові умови. Ідеться про розбудову широкого читачівства, про розбудову сітки кольпортерів і продавців, про організацію сумлінних передплатників «Шляху Перемоги». Большевики в своїх ранніх пропаґандивних виданнях нерідко називають кольпортерів комуністичної літератури передовими бійцями комуністичної революції. Кольпортери української національної преси заслуговують кращої назви — передових воїнів Української Національної Революції.

І ще одне зауваження. Умови для створення пресового фонду для «Шляху Перемоги» в Америці, хоч би тільки говорити про наше містечко, дуже відповідні. Ґрунт власне підготовила «Двійка», своєю дією і тією масою документів, що ними хочуть оправдати свої виступи. І коли на американському ґрунті важко створити власне видавництво, то це далеко не означає, що американські українці не хочуть газети такої, як «Шлях Перемоги». В крайньому разі це може тільки означати, що вони не вміють поставити такої газети, але вони рішуче хочуть мати свою газету, що виразно обстоювала б позиції Визвольної Боротьби України і то власне боротьби керованої дотеперішнім Проводом ЗЧ ОУН з Степаном Бандерою на чолі. Розумно проведена в Америці пропаґанда за створення видавничого фонду, спертого на українських грошах, матиме повний успіх.

Бо про що ж ідеться? Коли ми грішми із наших податків підсилюємо всякі приватні установи і організації, що пробують нас розсадити, то безпосередніми нашими грошевими жертвами створім фонд на відсіч тим організаціям. Забезпечім Видавництво «Шляху Перемоги» і Провід нашого середовища до тієї міри, щоб при жадній наступній нагоді ніхто не мав відваги подзвонювати мошонкою випханою грішми.

Зенон Тарнавський

Від Редакції: Ми гаряче вітаємо висловлену думку п. Зенона Тарнавського та закликаємо з свого боку ширше українське громадянство в Америці щедрими пожертвами на пресфонд «Шляху Перемоги» допомогти нам розбудувати новий пресовий орган Українського Національно-Визвольного Революційного Руху, що буде найкращою відповіддю недружнім та ворожим нам силам.

З дописів наших кореспондентів:

В дні Шевченка і ген. Чупринки

Франкфурт/М., Німеччина

21. 3. ц. р. українська громада Франкфурту зійшлась на спеціяльні святочні сходини, щоб відзначити 95-ту річницю смерти Шевченка і 4-ту річницю смерти ген. Тараса Чупринки. В програму свята входили численні деклямації членів Юного СУМ-у та декілька пісень у тому ж виконанні. Доповідь про Шевченка виголосив голова місцевого комітету п. Шира, а про ген. Тараса Чупринку — п. Барґ. У святі взяли участь також українці — американські громадяни, що перебувають тепер у Франкфурті.

І. Б.

Авґустдорф, Німеччина

Урочисте відсвяткування пам'яті Шевченка відбулось тут 21. 3. ц. р. з участю всієї громадськости авґустдорфської оселі. Серед численних учасників свята було також багато чужинців, а між ними 5 німецьких католицьких і євангелицьких священиків, що прибули на свято з навколишніх сіл.

Після вступного слова п. А. Остапчука, святочну імпрезу розпочато за традицією «Заповітом», що його виконав місцевий хор під мистецьким керівництвом відомого українського оперового співака п. М. Дуди. Реферат в українській мові прочитав п. М. Козинець. Діти суботньої школи — Леся і Василько — продеклямували гарно віршики. Про значення, творчість і життєві ідеали Шевченка говорив в німецькій мові І. Т. Кіс. Хор переплітав програму піснями, а панна М. Журавель, панна Д. Яценко і панна Г. Яценко продеклямували шевченківські твори.

І. Т. Кіс

Клівленд, США

Четверту річницю геройської смерти ген. Тараса Чупринки відсвяткували клівлендці завдяки ініціятиві Відділу ООЧСУ та Братства бувших Вояків УПА. 12. 3. ц. р. в місцевому часописі (Клівленд Прес), за старанням Управи ООЧСУ появилося повідомлення про жалібну академію антикомуністичного характеру.

Заля Українського Народнього Дому була 14. 3. ц. р. переповнена громадянством. В перших рядах засіли делеґації від еміґрації поневолених народів, а за декілька хвилин перед початком академії прибув в супроводі свого секретаря конґресмен 20-го дистрикту Mr. Michael Fiaghan. Це перший раз на національній імпрезі в Клівленді був присутній американський конґресмен.

Жалібну академію відкрив коротким вступним словом учасник рейдуючих частин УПА п. Футала. Далі виступив хор ООЧСУ під дириґентурою проф. Я. Барнича. Отець декан Борик (настоятель Української Православної Церкви) в англійській мові з'ясував суть свята та представив присутнім американського гостя — Mr. M. Fiaghan. Заля привітала промовця гучними оплесками.

Mr. M. Fiaghan у своєму короткому слові заявив, що він повністю солідаризується з боротьбою українського народу і що він заступає і буде далі заступати в американському конґресі думку, що кожний народ має право бути господарем на своїй землі і мати повну національну свободу. Базуючись на тому погляді, він підтримував резолюцію число 58 (про визнання УССР). З черги виголосив реферат п. ред. В. Качмар. Пані Ірена Дубас продеклямувала вірш, а юні сумівці виступили із збірною деклямацією.

В. Мазур

Людвіґсфельд, Німеччина

Заходами Осередку СУМ-у ім. ген. Т. Чупринки в Оселі Людвіґсфельді коло Мюнхену була влаштована академія в пам'ять великого сина української революції ген. УПА Т. Чупринки — Р. Шухевича.

Заля, де відбулось свято була виповнена українським громадянством. Під час свята сумівки і сумівці в одностроях стояли організовано з сумівським прапором, а стійка з сумівців тримала почесну варту побіч поруддя ген. Чупринки, біля якого горів вогонь, що символічно зображав боротьбу українського народу.

Свято вступним словом відкрив заступник голови Осередку друг Т. Воляник. Вставанням з місця і однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять героя. «Молитву Українського Революціонера» продеклямував друг В. Дашко (голова Осередку). Змістовну доповідь в історично-політичному аспекті виголосив І. Чорній, (референт преси КК СУМ-у). Деклямацією «Ні», присвячену ген. Т. Чупринці, з успіхом продеклямував п. М. Трач.

О. Побивайло

Поштова скринька

М. Кобилецький, Франція; **І. О. Марунчак,** Англія: дякуємо Вам за Вашу моральну підтримку і Ваші листи, в яких висловлюєте Ваші цінні думки відносно останніх подій навколо «УС». Ваші листи ми опубліковуємо, як голоси й думки українських патріотів. Просимо й надалі підтримувати нашу газету, приєднуйте нам передплатників, дописувачів і будьте в тісному контакті з нами.

І. Умриш, Австрія: дякуємо за присланий матеріял, який ми використаємо. Просимо не забувати про нас і в майбутньому. Пишіть про життя українців в Австрії.

Дописувачі з Лінґен, Шонґав, Німеччина і **Міддлтон,** Англія, **Брюсель,** Бельґія: Ваші матеріяли ми використали. Дякуємо. Пишіть частіше.

300-річчя Переяславської угоди...

(Закінчення з 3. стор.)

Перша душа оповідає про своє дитинство і про те лихо, що спіткало її:

Вранці-рано в Пилипівку,
Якраз у неділю,
Побігла я за водою

— — — — — — — — — — —

Дивлюсь — гетьман з старшиною.
Я води набрала,
Та вповні шлях і перейшла,
А того й не знала,
Що він їхав в Переяслав
Москві присягати! —
І вже ледве я не-ледве
Донесла до хати
Оту воду...

— — — — — — — — — — —

Батька, матір, себе, брата
Собак отруїла
Тою клятою водою!

Друга душа оповідає:

А мене, мої сестрички,
За те не впустили,
Що цареві московському
Коня напоїла
В Батурині, як він їхав
В Москву із Полтави.
Я була ще недолітком,
Як Батурин славний
Москва вночі запалила,
Чечеля убила,
І малого і старого
В Соймі потопила.
Я між трупами валялась
У самих палатах
Мазепиних... Коло мене
І сестра і мати
Зарізані, обнявшися,
Зо мною лежали.

— — — — — — — — — — —

Що вже я просила
Московського капітана,
Щоб і мене вбили!
Ні, не вбили, а пустили
Москалям на грище!

Третя душа каже:

А я в Каневі родилась,
Ще й не говорила,
Мене мати ще сповиту
На руках носила,
Як їхала Катерина
В Канів по Дніпрові.

— — — — — — — — — — —

Я плакала.....
Мене мати забавляла,
На Дніпр поглядала,
І галеру золотую
Мені показала
...а в галері

— — — — — — — — — — —

Цариця сиділа.
Я глянула, усміхнулась —
Та й духу не стало!
Й мати вмерла! В одній ямі
Обох поховали!

Отже, як бачимо, всі три душі несвідомо вчинили непростимий гріх — однаково, чи то доросла дівчина, що перейшла з відрами вповні шлях гетьманові з старшиною, як він їхав у Переяслав Москві присягати, чи то дівчина-підліток, що цареві московському коня напоїла в Батурині, як він їхав у Москву з Полтави, чи то дівчинка-немовля, яка посміхнулась на вигляд золотої галери, в якій сиділа цариця — галери, що пливла в Канів по Дніпрові.

Шевченко, суворий мораліст, не знав прощення за гріхи й помилки, коли їх хтось вчинив навіть і несвідомо.

На Різдво 1845 р. (за старим стилем), в час тяжкої хвороби, Шевченко написав у Переяславі «Заповіт», в якому закликає свій народ:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

Чи назавжди в Шевченка збереглося таке ставлення до Переяславської угоди? — Так, збереглось назавжди.

Наприкінці свого життя, після повороту з заслання, 1859 р. Шевченко написав у Переяславі свою відому поезію:

Якби то ти, Богдане п'яний,
Тепер на Переяслав глянув,
Та на замчище подививсь
Упився б, здорово упивсь!

Цю поезію Шевченко закінчує гірким словом:

Якби ти на світ не родивсь,
Або в колисці ще упивсь,
То не кулав би я в калюжі
Тебе преславного.... Амінь!

Намучений життям, Шевченко заснув 1861 р. вічним сном, але велична тінь його духа встає перед нами, вона тримає розгорнуту книгу, на сторінках якої вогненними літерами палає:

Борітеся — поборете!

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

В числі 3-му за 13. березня ц. р. в «Ш. П.» в статті — «Après nous le déluge», просимо виправити дві такі помилки:

1. Замість «витиснути Росію назад поза Вислу і **Дністер»,** — має бути — «... і **Дніпро»;**

2. «Après nous le déluge **(після** нас потоп)» — має бути «після нас **хоч** потоп!»

*

В числі 5-му «ШП» за 28. березня ц. р. в статті — «Загадковий фейлетон у «Р.У.» — замість непотрібно повтореного рядка **«На бійку нагодився якийсь містер»** (4 стор., права шпальта, 11-ий рядок згори) просимо читати — **«На тому всі ідеологічні упереджен-»** і далі за текстом.

*

В «ШП» ч. 5. в колонці «пожертви на пресовий фонд» написано Г. Фортуна, Оснабрюк — 1.- нм. — **має бути 5.- нм.**

Всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

Видавництво «Шлях Перемоги»

Пожертви

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД «ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ»

АНГЛІЯ

Тереновий Провід ОУН — 50 фунтів. По 1 ф. — І. Гинда, М. Баран, С. Ділей, С. Кузіна, О. З., Д. Мельник, В. Семеген, В. Ковальчук, по 10 ш. — Ю. Крохмальний, Ф. Плескун, О. Яцко, М. Хабаль, О. Шкорута, В. Ґадьо, по 5 ш. — І. Когут, М. Шрам, П. Лабівський, Ю. Майор, Т. Паньшак, Ф. Духновський.

З нагоди хрищення Івана, сина П-ва Бромерських, з ініціятиви Б. Хомицького, гості склали на пресовий фонд: по 1 ф: В. Мацьків, П. Литвин; по 10 ш: Б. Хомицький, М. Шерстюк, М. Цюпен, М. Антошко, Я. Устянівський, З. І., М. Васильків, М. Бромерський, Ю. Кучер; по 6 ш: — І. Пасіка, 2 ш: — Г. Корганзон.

З ініціятиви п. П. Медведика, Менчестер на пресовий фонд жертвували: по 1 ф: — М. Березний, П. Куцик, П. Середницький, І. Візнович; по 10 ш. — П. Медведик, З. Тимків, О. Лісновський, І. Гриджук; по 5 ш. — В. Гичко, М. Боровий, П. Пащенко, М. Онуфрів; по 4 ш. — І. Колодчин, О. Децик, по 2/6 ш. — В Андрусишин, І. Макогін, С. Луцишин, І. Овчарик, Е. Кінаш, Е. Смольський, А. Підгорецький, Г. Врубель, С. Копчик, В. Шаблінський, Ф. Шевчук, М. Давидяк, Я. Німець, В. Шалатин; по 2 ш. — О. Видра. С. Балецький, Т. Білоус, М. Вандура, В. Добрянський, І. Сарахницький, А. Трачук, П. Малюк, Б. Боднарець, П. Тимків.

З нагоди хрищення Марійки, донечки П-ва Татарин (Рочдаль), з ініціятиви п. Гузана, гості склали на пресовий фонд ф. 1:19:9.

З ініціятиви п. В. Демків (Гавтгорн) на пресовий фонд склали: по 10 ш. — В. Демків, П. Барський, М. Максимович, Я. Цап, Д. Яців, І. Бойко; по 5 ш. — П. Мельницький, О. Гардій, П. Савчук, Б. Форись, Д. Бурак, 4 ш. — С. Гавришка, по 2/6 ш. — Л. Стояновський, М. Блендий.

З нагоди вінчання П-ва Г. і М. Назаркевич, 20. 3. 54, в м. Гунтінґдон, з ініціятиви п. Б. Кашуби, гості склали на пресовий фонд: по 10 ш. — Б. Кашуба, М. Назаркевич, Л. Марницький; по 5 ш. — В. Макарчук, М. Слюсар, Т. Матвіїшин, 2/6 ш. — Д. Гуменюк.

НІМЕЧЧИНА

Др. І. Ярош, Мюнхен, — 5.- нм., І. Маковей, Франкфурт, — 1.- нм.

Табір Пірмасенс. Збірщик М. Кловяк. Жертводавці: по 5.- нм. — Л. Ткачук, М. Кловяк, 4.- нм. — П. Романишин, по 3.- нм. — С. Квасьньовський, М. Ватрич, Р. Ватрич, 1.- нм. — В. Різниченко.

Табір Лінторф. Збірщик І. Сачко. Жертводавці: по 5.- нм. — І. Сачко, С. Палагнюк, П. Дума, по 3.- нм. — В. Жемевка, М. Татчин, Т. Гривна, П. Кацай, по 2.- нм. — В. Дуцелович, А. Гавриляк, 0,50 нм. — О. Бойко.

Табір Білефельд. Збірщик О. Пастух. Жертводавці: 3.- нм. — М. Кірик, по 1.- нм. — С. Бортник, О. Коренбергер, П. Урбанський, А. Серединський, Я. Волошин, Д. Музичка, М. Лишик, С. Лабай, О. Пастух, С. Комар, В. Білоус, П. Бишко, Ф. Слобода, Б. Костів, В. Вірт, по 0.50 нм. — П. Висоцький, В. Сидор, В. Грущук.

Табір Гільдесгайм. Збірщик І. Поморанський. Жертводавці: 1.- нм. — І. Поморанський, по 0.50 нм. — Р. Гуцуляк, Я. Лазор, А. Тимків, І. Іванюра, В. Свідра, П. Ліфер, М. Скворців, П. Дзюба, М. Савенок, М. Журавецький, Д. Сеник, по 0,30 нм. — В. Трушко, А. Дзявульська.

Оселя Віннденден. Збірщик М. Протасевич. Жертводавці: по 2.- нм. — Т. Чайка, В. Савка, М. Яримчук, І. Чурма, 3.- нм. — М. Протасевич, по 1.- нм. — С. Савка, Ю. Росіл, В. Макарук, по 0.50 нм. — І. Дупіряк, О. Курач, А. Шустак, В. Аликсевич, В. Мориляк, О. Федорковіч, І. Дуляк, М. Корчинський.

Реґенсбурґ. Збірщик П. Бияк. Жертводавці: по 5.- нм. — Д. Р., Тір Галина, Гриців Дмитро; по 2.50 нм. — Бияк П., Х. У.; по 2.- нм. — Тетяна Веслер; по 1.- нм. — Володимир Кіжик, В. Якимів, І. Кулик, Ю. Рудик, М. Ділай, М. Чорний, М. Великошич, М. Атаманьчук, С. Матнистий, М. Ільчишин, А. Бистряник, М. Нищета, К. Боднарук, О. Юсип, М. Гук, К. Фок, Ф. Наконечний, М. Бугай, Е. Ріпецький, М. Степ, Ф. Бичок, К. Кіращук, В. Смик, Ю. Фрицин, В. Денега; по 0.50 нм. — М. Верменич, А. Баснянин, І. Мельник, П. Бойко, В. Євчак, В. Члек.

США

О. Гладун, Гартфорд — 10.00 дол. В. Грунтовський, Гартфорд — 3.00 дол. П. Колінський, Гартфорд — 2.50 дол. П. Василів, Чікаго — 1.00 дол.

*

П. Шумський, Торонто, Канада — 2.00 дол. П. Любінецький, Париж — 500 фр.

ОГОЛОШЕННЯ

УВАГА! Робіть свої закупи в ГОВЕРЛІ!

Замовляйте собі дві нові цінні книжки, а це:
1. Др. Ю. Липа: **РОЗПОДІЛ РОСІЇ** за 1.75 дол.
2. Ю. Шкрум.: **ЧОТА КРИЛАТИХ** за 2.- дол.

Понадто на Свята:
Великий вибір мистецьких **карток — 15 штук** за 1.- дол.
Для Господинь — **Куховарський Підручник** — за 2.- дол.
Для Дітей: **ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК** — за 2.- дол.
Для Дому й Школи: **П'ять оповідань** — І. Франка 1.- дол.
та підручник **„ДЕНЬ МАТЕРІ"**, на І-у дію 0.50 дол
—а також ДЕКЛЯМАТОР **„СЕРДЕЧНИЙ ВІНОЧОК"** — Ю. Ігорків, де подано різні деклямації-побажання для ВСІХ рідних, близьких і дальших, для учителів і батьків — за 1.25 дол.

Замовлення і належність шліть до:
«HOWERLA», 41 E. 7-th ST., NEW YORK 3, N.Y. USA.

ОГОЛОШЕННЯ

Хто знає колишнього шефа персонального відділу тартаку в Надвірній (Станиславівщина) німця п. Берґгарда фон Буссе? Він мав працювати там в 1943-1944 роках? Відомості просимо надсилати до адміністрації «ШП».

КОМУНІКАТ

Головна Управа УСХС та Краєва Управа Юнацьких Відділів при К.К. СУМ-у в Німеччині влаштовують в липні і серпні 1954, трьохтижневий діточий літній відпочинковий табір для українських дітей - виздоловленців, недоживлених та членів Ю.СУМ-у. Табір буде приміщений в здоровій підальпійській околиці в приміщеннях (для менших дітей) і шатрах (для старших).

До табору прийматиметься всіх охочих дітей віком від 7-18 років життя. Кошти перебування в таборі для дітей, яких батьки не працюють, або є хворі покриватимуть Головна Управа УСХС та Краєва Управа Юнацьких Відділів в Німеччині. Родини добре матеріяльно забезпечені повинні платити за дитину самі. Кошти оплати будуть своєчасно подані.

До табору прийматимуться діти з цілої Німеччини та Австрії, як також і з інших країн Европи, якщо б там були охочі батьки, що були б спроможні оплатити табір для своїх дітей.

Зголошення до табору приймає Головна Управа УСХС та Крайова Управа Юнацьких Відділів при К.К. СМУ-у.

За Головну Управу УСХС
Д-р Я. Гинелевич
За Крайову Управу Юнацьких Відділів в Німеччині
В. Леник

ОГОЛОШЕННЯ

Українська Вільна Академія Наук і Наукове Товариство імени Шевченка в Сполучених Штатах Америки за початковою допомогою East European Fund, Inc. організовують видання українських книжок.

В проєкті цих видань передбачено опублікувати українською мовою ряд книжок, які є в інтересах широкого українського читача і яких неможливо тепер дістати.

Тому, що головною метою цих видань є не одержання зиску, а якнайбільше поширення книжок, ці книжки продаватимуться за якнайдоступнішими цінами, а всі надходження від продажу книжок використовуватимуться для фінансування дальших видань.

Протягом 1954 року передбачається видати близько п'ятнадцяти книжок з таких категорій: твори українських клясиків; заборонені чи вилучені з ужитку твори українських підсовєтських письменників; твори давніших і сучасних українських еміґраційних письменників; твори мемуарного та загально-освітнього характеру, а також переклади з інших мов.

Наукове Товариство імени Шевченка і Українська Вільна Академія Наук в США вже розпочали працю над видавничим пляном на 1954 рік і звертаються до всіх зацікавлених у цій важливій і корисній праці — допомогти їм порадами та практичними вказівками, а також надсилати рукописи.

За інформаціями звертатися на адресу: The Ukrainian Book Project, 11½ West 26 Street, New York 10, N.Y.

Розшуки

Пошукую своїх рідних та односельчан із с. Синевідсько Вижне. Прошу зголоситися на адресу: Antin Bilynskyj, 50 rue des Deportes, Jamioulx (Hainaut), Belgique.

Пошукую брата та знайомих із с. Ролева, п. Дрогобич. Проситься писати на адресу: Chrunciw Petro, 381, Sulalie Ave., Oshawa, Ont., Canada.

Параня Гето, дівоче прізвище — Нога, пошукує рідного брата Василя Нога із с. Вишенька Велика, п. Городок Ягайлонський. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу: P. Heto, 58 St. James Rd., Higher Broughton, Salford J. Lanc's, Great Britain.

АДРЕСИ ПРЕДСТАВНИКІВ «Ш.П.»

Австралія: D-r B. Umrysz, — 3, Rose St., South Melbourne, Vic.

Англія: Ukrainian Publishers Ltd., 237 Liverpool Road, London, N. 1.

Арґентина: Sen. Witoszynskyj Borys, C. Valentin, Virasoro 1 004/III Buenos-Aires.

Бразилія: P-e Metodio Netchka, c. p. 24. Prudentopolis, Parana.

Бельґія: pour le compte № 5557 27 de Kowal Omelan, 72. bvd. Charlemagne, Bruxselles.

Венесуеля: Iwan Jareminskyj, Avenide Zukre № 248, Bomba № 14, — Caracas.

Голляндія: Kuschpeta Omelan, Postbus 534, Tilburg.

Туніс: Kaspryk Roman, Boite Postale 15, Ain Draham.

Канада: W. Makar, 140, Bathurst St. Toronto, Ont.

Франція: «L'UKRAINIEN», Hebdomadaire, 26, rue de Montholon, Paris 9.

Швеція, Норвеґія, Данія: Mr. Kyrylo Harbar, Box 62, Huddinge, Sverige.

*

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ «Ш. П.»

	Одно число	Піврічна передпл.	Річна передпл.
Австралія	-:1:-	1:5:-	2:8:-
Австрія	2 ш.	52 ш.	96 ш.
Англія	-:-:10	1:1:-	2:-:-
Арґентина	1. пез.	25. пез.	48. пез.
Бельґія	6. б. ф.	146 б. ф.	286 б. ф.
Бразилія	3.00 крз.	74.00 крз.	144.00 крз.
Венесуеля	0,40 Б.	8,60 Б.	16,80 Б.
Німеччина	0,50 М.	12,00 М.	24,00 М.
США і Канада звич.	15 ц.	3,50 дол.	7,00 дол.
лет.	30 ц.	7.50 дол.	15.00 дол.
Параґвай	0,50	13	24
Франція і Туніс	40 фф.	970 фф.	1920 фф.
Швеція	0.60 к.	15.60 к.	28.80 к.

Банкове конто «ШП»: BAYERISCHE VEREINSBANK, MÜNCHEN, KONTO № 333 508 (E. REN)

„Шлях Перемоги"

Ukrainische Wochenzeitung
«SCHLACH PEREMOHY»
München 15, Lindwurmstraße 205/I Germany (Bayern)
Herausgeber: EUGENIUS REN
München 23, Belgradstraße 152a
Verantwortlicher Redakteur:
JAROSLAW BENZAL

Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам Редакції.

Редакція застерігає собі право скорочувати статті і правити мову.

В справі незамовлених і неприйнятих рукописів Редакція не листується.

Незамовлені статті не повертається.

Матеріяли надсилати на адресу Редакції, а не окремих редакторів.

Druck: «Cicero», München 42, Friedberger Strasse 1 Tel. 15 892